

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 26 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

BÉRLETÉSEK:

8-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Kyáltó petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KLADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, augusztus 19.

Mai számunk főbb közleményei:

- Az aradi király-nap.
- Az ünnepő ország.
- Pusztít a kolera.
- A vitás erdő.
- Az Ischl ünnepély.
- Egy vak asszony káiváriája.
- Bonyodalmak Erdődy körül.
- „Megkínzott aradi katonák.”

Nyárvégi gondok.

Arad, augusztus 18.

Ilyenkor nyári időben, mikor a fürdőkről visszatérőben van az uri osztály, visszatér az iskolás gyermekekkel megáldott szegény emberek gondja is. Közeledik szeptember, a beiratás ideje. Özönlenek a szülők gyermekeikkel a megnyitott iskolák kapui felé. A kapukat azonban a jelentkezők nagy száma miatt kénytelenek hamarosan becsukni az iskola-fentartó hatóságok és testületek. Es felhangzik országsszerte a keserű, a régi panasz: Kevés az iskola!

Ez a minden évben megújuló panasz is szomorú magyar specialitás, mert míg Európa más kulturálmáiban pusztítják az analfabétákat, amennyiben a gyermekeket erőszak árán is megtanítják írni, olvasni: nálunk, sajnos, az analfabéták a statisztika tanúsága szerint évről-évre szaporodnak. A most következő iskolai év előtt különös okunk van az aggodalomra az

Apponyi-féle ismert irányu népiskolai törvény folytán.

A koalíció országrontó uralmának bünlajstromán a legsötétebb alkotás ez a két év előtt hozott törvény, mely a szeptemberben kezdődő iskolaévben lép érvénybe. A hatása már előrevetí árnyékát. Es ma már megtudjuk mondani, hogy amíg más országokban az ingyenes népoktatás megkönnyíti azt, hogy a gyermekek tanulhassanak, addig nálunk Apponyi úgy hozta be ezt az intézményt, hogy a tanulást megnehezíti és hogy az eddig iskolátlan hatszázezer gyerek számát még egy tekintélyes százalékkal megnöveli.

Ez a törvény kimondja, hogy a népiskolai oktatásért többé senki tandíjat nem szedhet. A nem állami iskolák főtartóinak azonban az állam — ha kéri — kárpótlást nyújt az elmaradó tandíjak fejében. Amikor a törvényt meghozták, rámutattunk annak háttérére. Konstatáltuk, hogy az abban megállapított kárpótlás nem elég az iskola fentartásához. Konstatáltuk, hogy azok az iskolák, melyek eddig nagyobb tandíjat szedtek és abból éltek, a törvény életbeléptetése után kénytelenek lesznek megszűnni. Es rámutattunk arra, hogy az így megszűnéssel fenyegetett iskolák részint községiek, nagyrészt protestáns vagy zsidó iskolák, de semmiesetre sem katolikus iskolák, mert a milliárdok fölött rendelkező katolikus

egyház könnyen megpótolhatja az állami kárpótlást, ha az nem elegendő.

Mire fog tehát vezetni ez az Apponyi által alkotott törvény a gyakorlatban? Arra, hogy míg a klerikális iskolák mind fennmaradnak, a községi s az egyéb vallásu iskolák meglesznek tizedelve és így a klerikalizmus még az eddiginél is nagyobb túlsulyra kerül közoktatásunk szellemében. A fővárosban ugyan nem lesz semmi változás a tanítási viszonyokban. Nagyobb községek helyzete se változik. De kisebb községek és felekezetek részéről rengeteg számban érkeztek a kárpótlási kérvények a közoktatásügyi miniszteriumhoz. A kérvények száma oly nagy és a kért összegek együtvéve olyan számra rugnak, hogy azoknak honorálását sem az Apponyi-féle törvény, sem a koalíció által szintén „gazdag” örökségbe hagyott pénzügyi helyzet nem engedi meg.

Mi fog tehát történni most szeptemberben? Az, hogy az iskolák a kért segélynek alig a felét kapván csak meg, nem lesznek képesek fennmaradni. Tömegesen meg fognak szűnni. Es pedig elsősorban a protestáns és a nemzetiségi vidékeken kuporgó szegény magyar iskolák. Ezen persze könnyű lenne segíteni. Egyszerűen azonnal államosítani kellene minden megszűnő iskolát. Csakhogy ehhez sok-sok millió kéne s a koalíció „gazdag” öröksége csak kétszáz milliónyi

A gyilkos.

Írta: Kanizsal Ferenc.

I.

(A cellát leírni nem érdekes. Az ember, aki benne gubbaszt, fiatal és szomorú. Ugy került ide, hogy huszonnégyórás koplalás után, revolverével agyonlőtt egy bérkocsist, akinek a zsebében ötezer koronát találtak. Az eset — mint a pár szóból látjuk — igen egyszerű. Holnap esküdtetési tárgyalás. Jön a hivatalból kirendelt védőügyvéd. Jól, sőt feltűnően jól öltözött ifjú ember, a stréberék közül való. Mivel a gyilkos a tényt egyáltalán nem tagadja és erre tanuk is vannak, megengedték az ügyvédnek, hogy négyszemközt értekezék vele. A hozandó verdikt ugyi bizonyos.)

Az ügyvéd: Na, öregem, ne pszichológizáljon tovább. Azt a mesét beadhatja a vizsgálórónak — aki egyébként egy szót sem hisz belőle — de nekem ne játssza a félbolondot. Es unalmas. Ez egy lejárt iskola. Biztosíthatom, hogy a szimulálással nem megy semmire. (Szünet). Mert lássa, öregem, egy iránydrámában — a la Boszorkány, csak-hogy modern milieuban — a közönség becsopja az ilyesmit. De én nem. Láttam én már külön örülteket. (Szünet). De nemcsak én, hanem a királyi ügyész is, aki — köztünk mondva — nagy róka. Azt nem lehet becsapni. Uracsám, ha maga megmarad a csókonyosságban, nemcsak az életfogytiglan való lecsukatásnak, hanem...

igen, igen... ne vegye rossz néven: a felakasztásnak is kiteszi magát. Nos? Óa nem felel? Egy őszinte szava síres. Jó. Nem az én nyakam bárja. (Egy divatos kuplét füttyöl és le föl sétál a cellában.) Kissé unalmas szobácska, mi? Vannak benne poloskák, ugye bár?

A gyilkos: Vagyis az ügyvéd ur is azt akarja, amit az ügyész.

Az ügyvéd: Ördögöt! Az ügyész nem kíván egyebet, mint magát fügve látni, én pedig azt óhajtom, hogy holnap délután mint független polgár pikkolózhassék valamely kávéházban. Nem tulzok, ha azt mondom, hogy az ügyész ur és én szándékom közt valamely eltérés konstatálható. Reményilem, ezt ön is beismeri?

A gyilkos: Nem.

Az ügyvéd (füttyöl): Kedves fiu maga. Roppant kedves.

A gyilkos: Igen, mert ön is azt akarja, a mit az ügyész. Azt hogy ismerjem be, hogy rablási szándékból löttem agyon a bérkocsist.

Az ügyvéd: Ha jól ismerem a tényállást, a bérkocsis nem párbajban esett el. Nézze, öregem, nekem bevállhatja. Nekem, a védőügyvédnek, a maga érdekében ismerem kell a tényállást.

A gyilkos: Olvassa el a jegyzőkönyvet.

Az ügyvéd: Lári-fári! Az egy szánalmasan badar védekezés. Ahhoz, hogy önt örültek minősítsesem, túlságosan intelligens védekezés. Es különben is, mondtam, az esküdtek

már nem ülnek fel az örültségnek. Ki van zárva. Várjon csak. Valami szerelmet kellene belekeverni az ügybe. A szerelem még mindig hat. Ut év múlva már nem. De ma még igea. Óa nek szerencséje van, egy kis szerelmi mesével kikorrigálhatjuk az ügyet, annál inkább, mert — lássa, milyen szerencsés fickó maga — nem volt ideje a fiakkeres pénztárcájába nyulni. Ide figyeljen. Magának fogalma sem volt arról — érti? — hogy az a bérkocsis előtte való nap egy váratlan örökséget gombolt be. Érti? Na A vallomása eddig nyges. Ez a szerencséje, hogy a bérkocsis pénzeről való előzetes tudomasát rögtön tagadta. A többi... ügyetlen. Azért kell egy szerelmi mesét kitálcálnunk. Gondolkozzék csak... Hopp! Hiszen a bérkocsis nős ember volt. Ismerte az özvegyét?

A gyilkos (fáradtan): Nem.

Az ügyvéd: Nahát ismerte! Érti? Ismerie...

A gyilkos: Nem ismertem.

Az ügyvéd (csodálkozva összezecsapja a kezét): Ilyen hülye! A szájába rágom neki a mesét és ahelyett, hogy szót fogadna... a bambát játssza nekem. Jó. Én nem bánom. Nem engem kötnek fel.

A gyilkos: Legföljebb engem. De ha felakasztanak, akkor sem vagyok hajlandó hazudni.

Az ügyvéd (a falat nézi és füttyöl).

A gyilkos: Nekem igazság kell.

Az ügyvéd (megfordul): No, azt könnyen megkaphatja. (Gesztussal akasztást mutat.)

deficitből áll. Azután ezt a kormányt kissé készületlenül is találta ez a katasztrófa. Nem számított rá. Maga se hitte elődjéről azt, hogy az ugyanis oly gyér magyar iskolának egy részét kipusztítsa. Aminthogy példátlan eset is az ilyesmi Európában, a huszadik század elején. Az előd pedig, aki ezt a katasztrófát előidézte, iskolák kipusztításáról ugyan gondoskodott, de azoknak állami pótlásáról, illetve pótlásuk anyagi eszközeiről nem.

Ez a mostani iskolaév tehát úgy köszönt be Magyarországra, hogy még az eddiginél is kevesebb lesz az iskolánk és az eddiginél is több lesz azoknak a gyermekeknek a száma, akikre nézve a magyar állam törvényei ugyan kötelezővé teszik az iskolalátogatást, de akiknek ugyanaz a magyar állam nem ad iskolát. Ellenben szaporodni fognak a klerikális iskolák, melyek a rendelkezésükre álló nagy egyházi vagyon segítségével föl fogják venni és el fogják klerikalizálni a megszűnt iskolák tanítványainak egy részét is. A Héderváry-kormány az ország kétségbeejtő pénzügyi helyzete miatt jóformán tehetetlenül áll a fejlemények előtt. De tétlenül még sem marad. Hozzáfog az államosításhoz. Ahol a magániskolák, községi vagy felekezeti iskolák vagyonhiány miatt megszűnnek, ott mindenütt állami iskolákat csinál. Kezdi a határszéleken, folytatja a nemzetiségi vidékeken és így halad befelé a centrumba. Egyszerre valamennyit nem csinálhatja meg. De meg fogja csinálni valamennyit — fokozatosan.

Kinevezések. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Schreiber Róbert aradi pénzügyi titkárt és Blaur Gyula volt aradi, jelenleg gyulai pénzügyi titkárt pénzügyi tanácsossá nevezte ki.

A gyilkos: Mert, ha van igazság, akkor engem jutalomban részesítenek, vagy legalább megdicsernek.

Az ügyvéd: Hit itt meg kell pukkadni. Mit gondol? Azért jöttem ide, hogy bosszantsan? Azt hiszi, köteles vagyok túrni az ön pimaszkodását? Csekélység! Rablógyilkosságot elkövetni és dícséretre álmodozni és ezt nekem komolyan headni! Ilyet még nem pipáltam.

A gyilkos: Tisztelt doktor ur, ne haragudjék. A dolog úgy történt, ahogy a vizsgálóbírónak megvallottam.

Az ügyvéd: Csekélység. Önél azért volt revolver, mert öngyilkos akart lenni. Nem volt egy krajcárja sem és két napja éhezett. Hajnalban kimegy a Váci-körútra és véletlenül — igen, tisztára véletlenül — találkozik a 4125-ös számú egyfogatúval. Önnek fogalma sem volt róla, hogy a bakon ülő kocsisnál ötezer korona van, öt darab bankóban. Önnek arról sem volt fogalma, hogy a kocsis haza felé igyekezett, hogy a feleségének átadja a pénzt, hogy aztán az asszony a délelőtti folyamán bevigye a bankba. Mindezt ön nem tudta. Nagyon szép. Ellenben megállította a kocsit — bár egy krajcárja sem volt és ez az ön megmotozásánál kiderült — és azt mondta, hogy hajtson át Budára. Legalább egy forintja lett volna, számár, hogy azzal igazolhatná, hogy tényleg kocsikázni akart...

A gyilkos: Nem kellett ehhez pénz. Én a másvilágra akartam utazni. Én a kocsiban fejbe akartam magam löni...

Az ügyvéd (guanyosan): Tu lom. Ezért volt

Az aradi király-nap.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 18.

Ma volt nyolcvan esztendeje annak, hogy I. Ferenc Józseffel megajándékozta a gondviselés a magyar nemzetet. Ezen a napon az egész országban s így Aradon is hatalmas ünnepségeket tartottak. Az aradi szép s lélekemelő ünnepélyekről itt következik tudósításunk:

A polgári ünnepségek.

Ma reggel valamennyi hitfelekezeti templomban énnepélyes istentisztelet volt. A minoriták templomában reggel 9 órakor kezdődött az ünnepélyes istentisztelet. Az ünnepélyes Tedeumot Zárkövy Bonifác plébános tartotta fényes papi segédletekkel. A misén megjelentek a hatóságok képviselői is. Műsor végén a kórus a Himnuszt énekelte.

A zsidó templomban először Khon Dávid főkantór élénkezte a királyzsoltosmát, majd pedig Vágvölgyi Lajos dr. főrabbi mondott hatalmas, magasszárnyalású ünnepi beszédet, amelyet a főrabbi által elmondott alkalmi ima követett. A dzsistentiszteletet a kar által élénkezte Hymnusz zárta be.

(A városi díszközgyűlés.)

A városi díszközgyűlés délelőtt 11 órakor kezdődött. A díszközgyűlésen megjelent valamennyi felekezeti képviselője és a helyőrségi tisztikar képviselőiben egy több tagú küldöttség bálafalvi Fekete Miklós tábornok vezetésével.

A katolikus egyház képviselőiben Zárkövy Bonifác plébános, Laczkó Dénes, Kausch Leó és Novák Mihály minoritarendi papok, a gör. kath. felekezeti képviselőiben Zsupanszky Sztankó esperes, a gör. kat. román felekezeti képviselőiben Beles Vazul esperes, a református egyház község képviselőiben Csécsi Imre, az izr. hitközség képviselőiben Vágvölgyi Lajos dr. főrabbi jelentek meg. A katonai küldöttség tagjai a következők voltak:

A közös hadsereg részéről: bálafalvi Fekete Miklós vezérőrnagy, Barbini Sándor és Worafka Tivadár ezredek. Boeriu János, Német Gyula, Matskássy Ferenc alezredek. Kallivoda Viktor,

önnél revolver. És amikor egy néptelen utcába jutottak, odaát Budán, a ló megbottlott, elesett. A kocsis ostorral nógatta, hogy jöjjen föl. Sőt az ostor nyelével meg is vérezte a ló fejét. Ő a ezen annyira felháborodott — mert hiszen önzek nemes szive van ... (Nevel.)

A gyilkos: Hiába nevet, doktor ur, így történt. Ez a valóság.

Az ügyvéd (mereven néz a fiatal ember szemébe): Nem úgy volt, hanem így (meggyőződéssel és ünnepélyesen): Ő a, mikor a néptelen utcába fordultak, hátúról lelőtte a kocsit, amint azt a seb elhelyezése bizonyítja. A durranástól a ló megijedt és elesett. Ő a kocsit ledobta a kövezetre és azon igyekezett, hogy a lovat talpra állítsa és elmeneküljön a kocsival. A lovat ön verte véresre. (Dadalmasan karbafonja a kezét.) Nos? Mit szól ehhez? Ugy-e a veséjébe látok?

A gyilkos (si-vafakad): Ah ...

Az ügyvéd: Ne sirjon. Számár. Egy kis szerelmet vegyítünk az esetbe és ön holnap délután szabad, mint a madár. Őt meg fogják éljenezni... Igen: mert szerencséje, hogy nem volt ideje a pénzt magához venni és szerencséje, hogy én szenvedélylyel üzöm az ilyen ügyeket. (Cnikusa.) Önnek nem szereshet nagyobb örömet a törvény kijátszása és a bírák becsapása, mint nekem. Csakúgy én ezt nemesebb szempontokból cselekszem, érti? (Cigarettre gyújt. Hanyag dícsérvással.) Az ön fölmentése azért szolgálna büszkeségemre, mert fényes bizonyosságát adná azon meggyőződésnek, hogy a törvények ostobák és tarthatatlanok.

Siegl Károly és Hauslich Dénes őrnagyok. Moga György dr. törzssorvos, Allersdorfer katonai lelkész. Eber Viktor, Duka Aladár báró, Tancs Pál lovag, Váradi Szakmári Donáth, Hübel József, Schabel Rezső, Zachariás Aladár, Dürfeld József báró, Szerb Miron, Popovics Szilárd és Palfy Szilárd századosok. Nemesóthi Szabó Béla, Nemay Béla, Witauschek Lajos, Slechta Gusztáv, Herbay Emil, Kowrig József főhadnagyok. A m. k. r. honvédség részéről Cserépy Árpád honvédtuszárnagy, osztályparancsnok és Hauser Jenő őrnagy zászlóaljparancsnok. Mokry Jenő, dezséri Gyura Árpád, Tomka Zoltán, Hauser Sándor, Benedikty Imre századosok, Vadas Jenő, Hajós Aurél, Szabó Márton főhadnagyok.

Az állami tisztviselői kar részéről jelen voltak a következő hivatalfőnökök: Sztankovits Miklós máv üzletvezető, Fetter Géza üzletvezető helyettes, Pókay Rezső állami jószágigazgató helyettes, Asbóth Béla lovag állami jószágfelügyelő, Pap István jószágigazgatósági mérnök, Róka József kir. tanácsos pénzügyigazgató, Embey Iván pénzügyigazgató helyettes, Szell Ernő posta- és távirat-főnök. A vármegye részéről Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán és Nachtnébel Gyula árvaszaki emök.

Varjassy Lajos polgármester üdvözölve a megjelenteket megnyitotta a díszközgyűlést, majd a következő beszédet mondotta:

— A történetírók mindig kiemelték Magyarországnak népének azt a jellemvonását, hogy lojalis uralkodójához ragaszkodó, érette életét és vérét áldozni kész. Ez a lojalis érzés és az uralkodóval szemben tanúsított odaadás és hódolat tényleg arany fonálként húzódik végig a magyar történelmen. És ha talán egy hosszú, szenvedésteljes ezredév folyamán abba a becső harmóniába, mely a magyar nemzet és felszent királyja között a legtöbb esetben fennállott, olykor olykor a keserűség és elégedetlenség, disszonanciája vegyült, mégis attól a néhány sájnálator, az országra és diasztriára egyaránt résztvevő esztől eltekintve a magyar nemzet az őszinte lojalitásnak, a királyhoz való hitű ragaszkodásnak mindig példaképe volt. Ez a kölcsönös szeretet, megbecsülés, mely egyrésztől önzertes tiszteltben, nem megalázkodó, hanem igaz hódolatban, másrésztől atyai benső jóindulatban, a királyi kegy nemes gyakorlásában nyilvánult, talán soha az egész magyar történelem folyamán olyan őszinte szivből fakadó hódolattá, szeretetté nem magasított, mint apostoli királyunk, jelenlegi uralkodónk: I. Ferenc József alatt. A nemzet és királyja között azt az igaz, őszinte, a sziv legbensőbb érzületéből fakadó szeretetet hosszú idők viharai és keserű megpróbáltatásai emelték a nemzet részéről a legodaadóbb hódolattá, di-

A gyilkos: Ezt én jobban tudom.

Az ügyvéd (nevet): Biztosítom róla, hogy holnap fogja megtudni igazán, ha úgy val, amint én mondom. Az asszonynyal önzek viszonya volt ...

A gyilkos (iadulatosan): Nem volt!

Az ügyvéd: Nekem mondja? De azt hiszem, hogy holnap délelőtt, az esküdtbírósi tárgyaláson jobb emlékező tehetsége lesz ... Hahaha ... Ezek törvények? Ezek bírák? Csűröm-e avarom, hajlítom őket. Egy jó mese, egy ügyes védőbeszéd és ön hősé avattam! Látja, ez az én dícsőségem ... Az esz uralma a paragrafusokon. (Magveregeti a gyilkos vállát.) Batorság, fiatal ember! Ő a oly ártatlanul kerü ki ebből a slemasztrikából, mint a ma született bárány ...

A gyilkos: É a valóban ártatlan vagyok.

Az ügyvéd: Lássá, már maga is elhiszi. Nagy kópé maga, pedig maga ott volt, amikor a fiakkerezt agyonlőtték ... Ne, ha maga is elhiszi, hogy ártatlan ... az esküdtbírákkal még könnyebb lesz elhitetni ... Szavamra. (Szünet.) Magával most nem lehet okosan csevegni. Nincs jól diszponálva. Ezt én megértem. Tudja mit? Most sétálni megyek. Sétaközben töviről-hegyire kigondolom a mesét, a legapróbb részletekig kidolgozom. Az, hogy az özvegy a viszonyt tagadni fogja, nemcsak bizonyos, hanem természetes is. Nos, pá magának, kis ártatlan. A viszonzatlásig! (Elmegy.)

esőséges uralkodónk részéről gondoskodó, aggodó, örködő atyai jóindulatú. Az a fájdalomban, viszontagságokban, kiméletlen sorscsapásokban, de örök dicsőségben is gazdag 62 esztendő megtanított bennünket arra, hogy királyunkban ne csak az ország legelső emberét, ne csak a trón elérhetetlen magasságában uralkodó hatalmat lássuk, hanem érezzük, hogy atyai szívével mindig velünk van, nemes törekvésünkben támogat és ha indulatunk helytelen, veszedelmes irányokba terel, bölcsessége ismét rámutat a kivezető helyes útra.

I. Ferenc József, apostoli királyunkat azonban nemcsak a magyar nemzet igaz hálája és szeretete, nemcsak a monarchia másik államának ragaszkodása, hanem a világ összes országainak tisztelete és elismerése veszi körül. Minden nemzet megbecsüli és bámulja benne azt a törhetetlen erőt, melyet a sors legádázabb viszontagságai nem tudtak megviselni, minden nemzet a legnagyobb hálával és rokonszenvvel tekint az uralkodónak arra a nemes Nestorára, ki dicsőségét nem háborúkban, nem egyenlenségben, nem a történelem véres jeleiben, hanem a haladást, kulturát és közgazdaságot szolgáló világkéiben keresi. Adjunk hát a mindenhatóknak, hogy szeretett királyunkat ilyen hosszú élettel, törhetetlen erővel ajándékozza meg; adjunk hát, mert bölcs uralkodásának korszaka alatt emelkedett naggyá, épült fel rohamos, lázas sietséggel a modern Magyarország; adjunk hát, mert csak az ő végtelen jóindulata és bölcsessége volt képes nemzetünk utjából a kulturánkat, nyugat-európai hírnevünket veszélyeztető akadályokat elterelni; adjunk hát a Mindenhatóknak és most dicsőségesen uralkodóknak 80-ik születésnapján kérjük őszentkezettel arra, hogy az uralkodásnak ezt a nemzetünkre oly hasznos, oly fenséges korszakát minél hosszabbra legyen kegyes kiterjeszteni.

A polgármester beszédét hosszantartó lelkes éljenzés és taps követte.

Ezután Kádás Kálmán főjegyző előterjesztette a törvényhatósági bizottság augusztusi közgyűlésének határozatát, mely szerint a város Ófelsége nyolcvanadik születésnapja alkalmából hűségének és ragaszkodásának kifejezése, képen az Óvár-teret Ferenc József városrésznek nevezi el és ipariskolai növendékek ösztöndíjára évi ötszáz koronás alapítványt tesz. Az előterjesztést a díszközgyűlés egyhangú lelkesedéssel vette tudomásul.

Szabó Zoltán bizottsági tag indítványára a polgármester ünnepi beszédét jegyzőkönyvben fogják megörökíteni.

Ezután a polgármester a díszközgyűlés tagjainak köszönetet mondva, az ülést beárta.

Katonai parádé — Gotterhalte nélkül.

Reggel fél 6 órakor a 33. gyalogezred zenekara a városban ébresztőt tartott. Vidám nótákkal járta körül a várost és dacára a korai időnek sok nézőjük akadt.

Alighogy a katonazenekar az ébresztő után bevonult a várba, gyülekezni kezdtek a csapatok, amelyek a díszszemlén résztvettek.

A Marosparton elvonuló mezőnek a város felé eső részén volt felállítva piros-fehér-zöld és fekete-sárga zászlók közt a tábori kápolna és vele szemben a tartalékos tisztek, a tisztek feleségei és a vendégek részére fentartott, virágfüzerekkel feldíszített ünnepi sátor.

Háromnegyed nyolc órakor a tábori kápolna körül négyesökben felállottak a 33. gyalogezred első, második és harmadik zászlóalja, a lugosi honvéd gyalogezred aradi harmadik zászlóalja, a 12. közös huszárezred legénysége, a 3. honvéd huszárezred legénysége, a Hadik huszárezred pótkeretőnek legénysége, az élelmezési csapatok és a műszaki tüzérség. A díszgyenruhák a reggeli napfényben festői látványt nyújtottak, amelynek színpompáját emelte a nagy számban megjelent hölgyközönség ragyogó toalettje. A kápolna körül sorakoztak az ünnepségen megjelent, szolgálatot nem teljesítő tartalékos tisztek.

Nyolc órakor a csapatok jobb szárnyán felállított kürtös háromszor „vigyázt” fújt és nyomban utána vágató paripán megjelent a Vársétány felől béiafalvi Fekete Miklós vezérőrnagy adjutánsával és az aradi dandár vezérkari tisztjeivel. Barbini Sándor ezredes, aki a kivonult csapatok felett a parancsnokságot viselte, galoppban a tábornok elé vonult és jelentette a kivonult csapatok létszámát. Ezután a tábornok ellovagolt az arel előtt, amely alkalommal a szokás ellenére sem a Gotterhaltét nem játszották, se a dobosok és kürtösök nem jeleztek tisztelgőt. Mint értesülünk ez a változtatás egyenesen Fekete tábornok személyes kívánságára történt.

Szemle után a tábornok és a kivonult csa-

patok tisztikara a tábori kápolnához vonult. Allersdorfer Julián tábori lelkész mondotta a tábori misét, amely alatt a 33. gyalogezred zenekara régi magyar egyházi dalokat játszott. Közben a három közös és a honvédszászlóalj három ízben dísztüzet adott.

Mise végeztével valameenyi kivonult csapat a mezőnek északi részébe vonult, ahonnan a katonazene hangjai mellett díszlépésben elvonultak Fekete Miklós tábornok és kísérete előtt.

A szemle befejeztével a csapatok visszavonultak a várba. A legénység a mai napra ekstra kosztot és egész délutánra kimenőt kapott. Délben a tiszti kaszinóban díszbéd volt, amelyen nagy számban vettek részt a tartalékos tisztek is. A királyra Fekete Miklós tábornok mondott felköszöntőt. Ebéd alatt és ebéd után is a tiszti kaszinó kertjében a 33. gyalogezred zenekara játszott. A tisztek egészen az esti órákig együtt maradtak.

Pusztít a kolera.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 18.

Szt Péterváron és Odesszában dühög a kolera és Szibériából áterjedt a bubos pestis, mely elöntéssel fenyegeti az egész orosz birodalmat. A rettentő ragály terjedéséről szólnak a mai távirataink és épen ekkor ezzel együtt arról érkezik hír, hogy az orosz hajóraj a fiumei kikötőben látogatásra készül. A magyar határon Galicia felől alig tudunk védekezni a kolera beturcolása ellen és a legragályosabb orosz kikötőből a flotta magyar kikötőbe készül. Ami röviden annyit jelent, hogy kolerás kikötőből jövő orosz hajók és orosz matrözök hivatalos látogatás címen kolerával fogják megfertőzni a mi kikötőinket, Fiumét, környékét, a magyar tengerpartot és Abbáziát. A magyar kormányának kötelessége lesz, hogy ezt a fenyegető veszedelmet az országról elhárítsa és megkíméljen minket ettől a kellemetlen orosz látogatástól.

Pétervár, aug. 18. Ugy itt, mint Odesszában teljes erővel tovább dühög a kolera, de Odesszában még a koleránál is nagyobb rémületet terjeszt a bubos pestis, mely a várost és környékét, bármennyire szépítgetik is hivatalo-

II.

Ugyanott egy félóra múlva.

A gyilkos: ... Nem, ügyvéd ur ... nem egyezem bele. És ha ön előzetesen felhozná azt a hazug mesét, én ... én ott az esküdtek előtt megmondom, hogy egy szó sem igaz belőle ...

Az ügyvéd (Felháborodva): Hogyan? Ön elég aljas volna engem meghazudolni? Elég vakmerő volna azt állítani rólam, hogy hazudom?

A gyilkos (nyugodtan): Nem haboznám. Én a hazugságok szövetségébe nem akarok belesodródni. Akkor végem van. Én megmaradok az igazam mellett ... Lehetetlen, hogy föl ne mentsenek! ... (Növekvő hévvel): Uram! Ha én az esküdtekhez fordulok és elmondom ugy, ahogyan történt ...

Az ügyvéd: Kínos. Nem ad senki sem hitelt ennek az elejétől végig erőszakoltan esztoba mesének ...

A gyilkos: Az lehetetlen! Uram! Két napja nem volt mit ennem. Lakás nélkül bolyongtam a városban és gyanús sikátorokban kellett álmat lopnom; álmat, alvást, amihez mindenkinek joga van ...

Az ügyvéd (gunyosan mosolyogva): Szépen beszél. Folytassa.

A gyilkos: Folytatom is! A revolveremet nem tehettem zálogba, mert ez volt az egyetlen örökség, melyet apám rám hagyott. Ezzel lőttem fejbe magát.

Az ügyvéd: Romantika. De nem hatá-

A gyilkos: Volt ön már két napig hajlék és élelem nélkül? Ha nem: úgy fogalma sincs arról, hogy utálunk minden embert, aki részvéttelenül siet el mellettünk. Mindenki ellenségünk. Mért nem evett az az ember egy darabbal kevesebb kenyeref, és mért nem adta nekem azt a fölös karéjt? És amott, az a másik, mért nem jön hozzám: szegény fiu, eredj fel a lakásomra és a kamrában aludhatol ... Ezt ön nem érti. Ön engem kacag, doktor ur! Ez az a helyzet, amikor ki kell végeznünk magunkat. Ez az a nap, amikor tudatára jövünk annak, hogy választanunk kell vagy a börtön, vagy a halál között. Becsülettel élni nem lehet. Nincs rá mód. A társadalom ...

Az ügyvéd: Hohó! A társadalom! Ez is szép szó ...

A gyilkos: Szép szó. (Köp.) A társadalom azt követeli, hogy vagy lopjak, — vagy válasszak a halálnemek közt. Ehenhalni, vagy öngyilkosnak lenni. Én az utóbbit választottam. És azért ültem be a bérkocsiba, hogy ne gyalog menjek a másvilágra. Ha nem ehettem, ha nem pihenhetek egy állatnak való vackon sem: legalább kocsikázzam, mint az urak ... (E ér zékenyedve.) És igen, hogy a kocsiiban egy kissé aludhassam. Ab, aludni ... Ezt a nagy jót akartam még egyszer, utoljára élvezni ... Aludtam.

Az ügyvéd (gunyosan): És arra ébredt föl, hogy a kocsiat valaki agylenlőtte.

A gyilkos: Arra ébredtem, hogy hirtelen megálltam. A ló a kövezeten nyihogott és a kocsi az irgalmatlanul verte. Utította Kínosza.

Rugdalta. A szegény párának orrlyikain a hab és a vér csak úgy dőlt ... (Felugrik. Extázisban): Nem lett volna semmi, ha nem pillantom meg a kocsi brutális arcát. Ó, ez az arel ... Kifejezte az emberiségnek minden gonoszságát. Vonásában a könyörtelenség és a fájdalom okozásának kéje torzult vigyorogva és adázul. Lelőttem. Ez az egész ... Megérdemelte, mert a vonásából láttam, hogy gazfickó volt. Jót tettem, bár a társadalom ezt nem érdemli meg, mert vele együtt a bestiális ivadékok nemzedékeit írtottam ki. Ezért érdemlek én jutalmat ... Nekem volt igazam ... A többire nem emlékszem. A kimerültségtől, meg a nagy felindulástól elájultam és azóta a törvény kezén vagyok ... És az ötezer koronáról, meg a többiről, mitsem tudok. Így volt. Ez a valóság. Isten engem úgy segítjen!

Az ügyvéd (tapsol): Jó színész lett volna magából. Ez, már megmondtam, hatna a színpadon. De az esküdtek ennek a hülye regének, ennek a még hülyébb pszichológizálásnak nem ülnek föl.

A gyilkos: Akkor nincs Isten!

Az ügyvéd (nevetve): Legyen nyugodt, ha van Isten, annak egyébb elfoglaltsága van, mint magával törődni, jó fiu. Ne az Istenhez fohászkozzék, hanem — elég volt a jáékból — hallgasson reám.

A gyilkos: Nem.

Az ügyvéd (vállat von): Akkor felkötik.

A gyilkos (nyugodtan): Akkor felkötnek.

san a dolgot, máris erősen megfertőzte. A városi kapitány kijelentette, hogy Oroszországot az a veszedelem fenyegeti, hogy a szibériai bubos pestis szétterjedés által az egész birodalomban elterjesztik. Semmi kiadástól sem szabad tehát visszariadni és bármily nagy összegekbe kerülne is, mindent meg kell tenni, hogy az eddigi járványfészkeket a legnagyobb energiával mielőbb kipusztítsák.

Pétervár, aug. 18. Híre jár, hogy az az orosz hajóraj, mely a montenegrói jubileumi ünnepségekre Cetinijébe megy, onnan nem tér vissza egyenesen Oroszországba, hanem előbb egy osztrák, vagy magyar kikötőt is meglátogat. Valószínű, hogy az orosz hajóraj a fiumei kikötőt fogja meglátogatni.

Rómából jelentik: Hivatalos közlés szerint Berri tartományban eddig harminckilencen haltak meg kolerában. Az előfordult megbetegedések számát a hatóságok nem hozzák nyilvánosságra, ami a lakosság körében nagy megütközést keltett. Számos más helyen is sok gyanús megbetegedések fordulnak elő.

Pétervárott és Odesszában a kolera egyre terjed.

SPORT.

+ Svájc mesterlövője magyar ember. Ternajgó Lajos, az Aradi Atlétikai Klub tagja, ujaradi gyógyszerész ki már több győzelmet aratott, a múlt hetekben résztvett az ezévi berni nagy nemzetközi lövészetben s ott általános meglepetésre eddigi győzelmei koronájával kilátta a nagy Meisterschaftot, amit előtte eddig még csak két külföldi vitt el, egy tiroli és egy francia. Ez a verseny a legnagyobb, amit eddig e nemben tartottak. Harmincezer lövész vett részt a versenyen s a 287 álláson a leggyöngébb napon 212.000, a legerősebb napon 264.000 lövést adtak le. Érdekes, hogy az Illustrierte Zeitung mai száma Ternajgót bécsi lövészmasternek mondja.

+ Tennisverseny. Báró Liphay Frigyesné, szül. Lazar Bors Margit grófnő védnöksége alatt a lovrini Vörös Kereszt Egyesület pénztára javára Lovrinban, augusztus 25, 26, 27 és 28-án lawn-tennis versenyt tartanak. Ennek feltételei a következők: I. A versenyek színhelye: a Liphay Frigyes báró nagykertjében és a „Margit” népkertben levő pályák. A döntő mérkőzések a nagykertben, előreláthatólag 28-án fognak lefolyni. II. Versenyek: a) férfi négyes négy tiszteletdíjjal, b) vegyes négyes négy tiszteletdíjjal, c) férfi kettős két tiszteletdíjjal, d) női kettős két tiszteletdíjjal. III. A versenyre nevezők személyenként és versenyszámukonként 3 korona díjat fizetnek a nevezéskor. IV. A nevezési zárhatáridő: 1910. augusztus 24. napjának déli 12 órája. V. Négyes versenyekbe páronként is lehet nevezni. Akik egyedül neveznek négyes versenyre, azok pa. merét sorshuzás állapítja meg. VI. A netalan szükséges előmérkőzéshez a versenyrendezés sorsuzás utján jelöli ki a nevezőket. A sorsuzás augusztus 24-én délután öt órakor lesz a nagykerti pályán, nyilvánosan. VII. Nyeréshez 3 közül 2 set-et kell megnyerni. Állandó belépti-jegy a verseny egész tartamára 2 korona. Lakások előre lefoglalhatók. A versenypályán buffet. 28-án este a kastélyban műkedvelői hangverseny, utána tancmulatság a Lenau szállóban. Nevezések, tudakozások Reitter Ince dr. lovrini ügyvéd címre intézendők.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Az ünneplő ország.

Ünnepi riadóktól visszhangzott ma az egész ország. Kigyúltak az örömtüzek s boldogság áradt szét szerte a hazában, hogy a magyarok királya egészségben megérte nyolcvanadik évét.

A magyarországi ünnepségekről ezt a tudósítást adjuk:

A budapesti ünnepségek.

A főváros hivatalos ünnepe a budavári Mátyás templomban folyt le, ahol Kohl Mádárd püspök mondott misét. Az istentiszteleten a kormány képviselőiben Khuen-Hederváry gróf miniszterelnök és Székely Ferenc igazságügyminiszter jelent meg. Ott voltak Günther Antal, a Kuria elnöke, Berzeviczy Albert, a képviselőház elnöke, az államtitkárok, Pest megye küldöttsége Ráday Gedeon gróf főispán vezetésével, az idegen államok konzulai teljes számban, az öreg honvédek küldöttsége és a különféle hatóságok képviselői. Az istentisztelet végén a templomi kar a Hymnuszt énekelte el. A királyi palotában Kanter Károly pápai prelátus mondott misét, amelyen az udvari tisztviselők voltak jelen.

(Istentiszteletek.)

A józsefvárosi plébánia templomát a mai napra gyönyörű pálmá- és virágkertté alakították át. Itt tartotta reggel 8 órakor a nagy zenés misét Krizsán Mihály pápai kamarás, apátplébános nagy segédlettel. A hálaadó istentiszteleten megjelent a kerületi előljáróság, a kerületi kapitányság és a kerület több hivatalának küldöttsége.

A budai izraelita hitközség öntő-utcai templomában délelőtt 11 órakor fényes hálaadó istentiszteletet tartottak. A szépen feldíszített templom egészen megtelt ájtatos közönséggel. Az első pad-sorokban foglaltak helyet a székesfőváros kiküldöttjei, a kerületi előljáróság képviselői, a hitközség előljárósága testületileg: Szabolcsi Izidor dr. elnök vezetésével. Az istentisztelet énekkel kezdődött, mely után Kiss Arnold dr. főrabbi lendületes beszédbe méltatta a nap eseményét, mely után imát mondott a királyért és hazáért.

Az unitáriusok Kobáry-utcai templomában is méltó módon ülték meg a mai nevezetes évfordulót. Délelőtt 11 órakor énekkel és imával egybekötött hálaadó istentisztelet volt, melyet Józsa Miklós unitárius lelkész tartott. Az istentiszteleten jelen voltak a főváros küldöttjei, az egyház vezető emberei és nagy ájtatos közönség.

A Deák-téri evang. templomban délelőtt 10 órakor Broschko Gusztáv német istentiszteletet tartott, míg 11 órakor a magyar istentisztelet alatt Raffai Sándor lendületes egyházi beszédet mondott, amelyen a presbiterek, a főváros képviselői és nagy közönség volt jelen. A farsori evang. templomban Kacziány János esperes helyett Weisz Gusztáv segédlelkész tartotta a hálaadó istentiszteletet.

A Kálvin-téri református templomban délelőtt 10 órakor volt a hálaadó istentisztelet, melyet Patri Elek tartott. Jelen voltak a presbiterek és a főváros képviselőiben Antal Gyula tanácsnok.

(Diszszemle a vérmezőn.)

A király nyolcvanadik születésnapját a szokásos ünnepségekkel ülte meg a főváros közönsége. Már reggel 5 órakor katonai zenekarok járták végig a főváros főbb utcait s kevéssel utóbb a laktanyákból cserfagallyal díszített oszlopokkal, teljes díszben vonultak fel a csapatok a Vérmezőre, ahol Schreiber Viktor

táborszernagy hadtestparancsnok szemlét tartott a helyőrség itthon lévő csapatai felett. A verőfényes idő nagy közönséget esalt ki a katonai parádéra és már kora reggel valóságos népvándorlás indult meg a Vérmező felé. A különböző közlekedési eszközök csak úgy ontották a természet embert és a hidakon reggel 8 óráig sűrű rajokban igyekezett a kíváncsi embertömeg Buda felé. Reggel 8 órára már minden csapat a Vérmezőre állott, amelynek környékét sok ezer ember állotta körül.

A kivonult csapatok négy oszlopban állottak fel:

Az első oszlopban Martiny vezérőrnagy parancsnoksága alatt állottak a Ludovika-Akadémia, a cs. kir. hadapródiskola növendékei, az első honvéd gyalogezred, a 44. a 32. gyalogezred, továbbá a 7. hidászrezd.

A második oszlopban voltak Schay ezredes vezetésével: a 23. és a 38. gyalogezredek.

A harmadik oszlopban Weiss vezérőrnagy parancsnokságával állott a 4. lovastüzérezred, a 12. és 10. tábori ágyúezred, a 6. tábori tarackezred és a 4. nehéz tarackezred.

A negyedik oszlopot alkották Bauer vezérőrnagy vezényletével a 4. szekeresezred, a szekeresönkéntesiskola, az első honvéd huszárezred és a 10. közös huszárezred.

Fél 9 órakor érkezett meg kíséretével Schreiber Viktor táborszernagy, hadtestparancsnok. A hadtestparancsnokot a Vérmező Mikó-utcai oldalán várta az összegyűlt csapatok tisztikara. A kürtös háromszoros jelt adott, mire Griessler altábornagy, az összes csapatok parancsnoka a hadtestparancsnok elé lovagolt és jelentést tett a kivonult csapatok állásáról. A zenekarok a Gotterhaltét játszották és megkezdődött a szemle. A hadtestparancsnok ellovagolt a csapatok arcéle előtt, a szemle alatt az egész vezérkar kísérete és a szemle alatt a zenekarok a Gotterhaltét játszották. A szemle befejezése után tábori mise következett. A Vérmező Attila-utcai oldalán volt felállítva a díszsátor, amelyben pálmák és délszaki növények között állott az oltár. A hadtestparancsnok és vezérkara a sátor előtt gyűlt össze és a honvédgyalogezred zenekara állott fel, amely a mise alatt egyházi énekeket játszott. A tábori misét Várady Géza apát, tábori főpap tartotta. Mise közben, az Urfelemutatáskor, a csapatok háromszoros sortűzet adtak, a kis Gállérthegyen pedig 24 ágyulövés dördült el. Háromnegyed 10 órakor véget ért a mise, amely után a csapatok a Vérmező Krisztina-körúti részére vonultak és megkezdődött a defilíring. A csapatok elvonultak a hadtestparancsnok és a vezérkar előtt. Ezzel a diszszemle negyed 11 órakor véget ért és a csapatok visszavonultak kaszárnyaikba. A legénység ma külön ebédet, bort és dupla zsoldot kapott. A közönség, amely a diszszemlét végignézte, csak nagysokára oszlott el.

(A Ludovika Akadémián.)

A honvéd Ludovika Akadémián hagyomány szerű fénynyel avatták fel a tanulmányukat végzett akadémikusokat. Az akadémiának mind a három évfolyama a vérmezői katonai diszszemlén vett részt s az ott felállított csapatok fogadó szárnyán helyezkedett el. A diszszemle végeztével zenésző mellett vonultak a növendékek az akadémiába. Bolgár Géza százados, segédtiszt felolvasta előttük az akadémia végzett növendékeinek hadnagyokká való kinevezését tartalmazó Rendeleti Közlönyt.

A kinevezések felolvasása után az új hadnagyok az akadémia kertjében helyezkedtek el, Jahl altábornagy adlátus, a honvédségi főparancsnok helyettese előtt. Azer Jenő dr., az akadémia plébánosa intézett először beszédet a

felavatandókhoz, amelyben a rájuk váró bivatást leendő esküjük szentségére. A felavatandók a beszéd után letették az esküt.

(A miniszterelnök ebédje.)

Khuen Héderváry gróf miniszterelnök ma délután három órakor, 6 Felsége 80. születésnapja alkalmából, a miniszterelnökségi palotában diszebedet adott. A miniszterelnök az ebéden a következő felköszöntőt mondotta:

— Az isteni gondviselés kegyes rendelkezése folytán ünnepeljük ma szeretett királyunk, I. Ferenc József 60. és kir. apostoli felsége születésének 80. évfordulóját. Boldog kor! Annál boldogítóbb, ha valaki egy hosszú életen át, számtalan nehéz küzdelem és gyötörő szenvedések után átérezheti és megállapíthatja azt, hogy életének és uralkodásának feladatait mindenkor eredményesen teljesítette. Egy nagy átalakuláson átment korszaknak változó hullámai között, mindig ott állott mint éreszika, amelyről lepattant minden emberi gyöngeség, egy hosszú uralkodás gondjai után annak eredménye és gyümölcseként azt látja, hogy népeinek mindinkább növekedő tisztelete, ragaszkodása és szeretete környékezik. Boldog kor, annál is boldogítóbb, mert Őfelsége ezt az évfordulót teljes testi épségben és lelki erejének legteljében érte meg, úgy, hogy uralkodása gazdag tapasztalásával és szeretetének egész melegével még sokáig gondolhatja szeretett népeinek sorsát. Mi itt a székesfővárosban éppúgy, mint széles e nagy országban, valamint mint mindenütt a nagy világon, ahol Őfelségének alattvalói laknak, vagy tartózkodnak, az istennek szentelt templomokban és imaházakban imaszertű fohászszal fordultunk az eget urához, hogy szeretett királyunknak drága egészségét tartsa meg még igen soká. Most pedig legelsőbb érzelmünktől áthatva hirdessük lelkesedéssel, hogy I. Ferenc József királyunkat, szeretve tisztelt uralkodónkat az uristen éltesse még igen, igen sokáig. Éljen, éljen, éljen!

A diszebed résztvevői lelkesen éljenezték a királyt.

A vidék ünnepe.

Kolozsvár. Kolozsvár város Őfelsége 80. ik születésnapja alkalmából diszközgyűlést tartott, amelyen Eszterházy Kálmán gróf, a magyar főispáni kar doyenje, ki a szabadságharcban mint huszártiszt vett részt, ma a következő beszédet mondotta:

— Tisztelt Törvényhatósági Bizottság! Kolozsvár sz. kir. városa hálaünnepévé avatja a mai diszközgyűlést, midőn nemcsak ékes szavakkal fejezi ki hódolatteljes érzelmét 60. és apostoli királyi felsége iránt, üdvözölve őt, hanem örök emléket is alkot dicsőítésére a mai ünnepies napnak. Őfelsége magas kegyének köszönve művelődésének felvirágzását, melynek monumentális szimbóluma az egykor dicsőségesen uralkodott Mátyás király emlékszóbra, mely uralkodónak méltó utódja koronás királyunk. (Éljensz.) Ő es. és apostoli királyi felsége fényben milliók felett áll, dicsőbb uralkodói érényekben, hatalomban. Az ég adománya egy hosszú életen át a trónon fejedelmi érényekkel tündökölt akkor, mikor a sors változandósága kerensz főköt sem kiméli. Igazságosan uralkodni magában foglalja a fejedelmi érényeket: hatalmat bölcseséggel, igazságot jósággal gyakorolni és felkent koronás királyunk népeitől szeretve, tisztelve életkorában nyolc évtizedet ért el, melyből hat évtizedre terjedő uralkodásából csak a történelmi emlékekben foglaltakom kívül immár 45 esztendő alkotmányos, igazságos, bölcs és jóságos uralkodása nemzetünk történelmi nevezetességü

renaissanszának, újjászületésének korszakát nyitotta meg, fellendítve mindent a nemzet életében, mi előrehaladását, boldogulását biztosítja s ezért áldja a magyar és ünneplő országok te. A t. törvényhatósági bizottság alkalmat kívánván adni, hogy úgy mint eddig, illő alkalmal a nemzet érzelmevilágában lakozó és hűségesen ápoló koronás király iránti hódolatteljes szeretete és tiszteletének kifejezést adhaason, hivatam egybe az ünneplő közgyűlést. Ez ünneplő közgyűlésnek a hazaszeretettől fakadt azon megayugtató érzés adja meg diszét, hogy fejedelem és nemzet együtt, egyetértéssel munkálhat hazánk felvirágoztatásán. A sors változandóságának különös ajándéka koromban reám nézve az, hogy ki hazám egykori honvédseregének tagja voltam, koronás királyom iránti igaz, hűséges ragaszkodással, hálával eltelve üdvözölhetem ez alkalmal az ünneplő közgyűlést és azt megnyitottnak nyilváníthatom. (Lelkes éljensz.)

A kolozsvári Ferenc József tudományegyetem is hódoló feliratot intézett 6 Felségéhez. A feliratot az egyetem tanácsa a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter útján juttatja 6 Felségéhez.

Lőcse. Szerdán este és csütörtökön egész Szepes-á megyében lelkes ünneplőt ült a lakosság. Mindenütt zászlók lengenek a házakról és az előestén a lakásokat fényesen kivilágították. Lőcsén és Iglón a katonai zenekar takarodóval és ébresztővel ünnepelt. Csütörtökön a lőcsei székesegyházban Párvy Sándor megyés püspök ünneplő misét mondott, amelyen a vármegyei bizottsági tagok és tisztviselők, az összes hatóságok, a helyőrség tisztikara és előkelő közönség jelent meg. Délben Wieland Artur főispán ebédet adott. A vármegye szerdán küldötte fel hódoló feliratát 6 Felségéhez.

Eperjes. Őfelsége 80. ik születésnapja alkalmából a es. és kir. 5. gyalogezred zenekara tegnap este takarodóval és lampiónos menettel járta be Eperjes város utcáit, mindenütt nagy közönség kíséretében. Eperjes, Bártfa és Kisszeben városok közönsége a városokat fényesen kivilágította. Ma Eperjesen és Kisszebenben a katonaság tábori misét hallgatott. A délelőtti folyamán az eperjesi összes templomokban és imaházakban hálaadó istentiszteleteket tartottak.

Nyíregyháza. Őfelsége 80. ik születésnapjának évfordulóján a város és a megye lelkesen ünnepelt. A város minden háza lobogóval van diszítve. Délelőtti 9 órakor az összes templomokban ünnepies istentisztelet volt. A rómkat. templomban Vay gróf főispán vezetésével a megyei tisztviselők teljes számban jelentek meg.

Makó. Csernoch János dr. csanádi püspök rendelete értelmében a megye minden községének templomában hálaadó istentiszteleteket celebráltak a király 80. ik születésnapja alkalmából. Az istentiszteleteken a községek elöljárói és nagyszámu ünneplő közönség jelent meg. Makón minden felekezet templomában hálaadó istentisztelet volt, melyen a megyei és állami hivatalok összes alkalmazottai testületileg jelentek meg. A középületek és magánházak zászlódiszt öltöttek.

Karlóca. Bogdanovics Lucian szerb patriarka a katedrális székesegyházban délelőtti 11 órakor fényes papi segédlettel hálaadó istentiszteletet tartott abból az alkalmából, hogy Őfelsége 80. ik születésnapját elérte. Az istentiszteleten az összes hatóságok képviselői megjelentek. A mise után a patriarka küldöttségeket fogadott. Délután 2 órakor 50 terítékű diszebedet adott a palotájában. A patriarka a saját és a szerb püspöki zsinat és a szerb nemzeti egyházi kongresszus nevében táviratilag hódoló üdvözlőt küldött Őfelségének.

Szatmárnémeti. Tegnap este a város ki volt világítva. Ma reggel 8 órakor a gyakorlótéren tábori mise volt, majd az összes templomokban hálaadó istentisztelet. A városházán délelőtti diszközgyűlés volt, melyen a törvényhatóság tagjai és nagyszámu közönség voltak jelen. A város hódoló feliratban üdvözölte a királyt és nevére 25.000 koronás alspitványt tett.

Kecskemét. Tegnap este a kecskeméti honvédsereg lóháton fáklyákkal és lampionokkal járták be a város utcáit. A város nagy téren 70 huszárkürtös disztakaródot fújt, majd tűzijátékot rendeztek. Ma reggel tábori mise volt s az összes felekezetek templomaiban hálaadó istentisztelet.

Kisjenő. Őfelsége születésnapja alkalmából a kisjenői köz- és magánépületeket fellobogózták. Tegnap este a város fényárban uszott és a román korifeusok, kik eddig minden nemzeti ünnep alkalmával sötét ablakokkal demonstráltak, most fényesen kivilágították házaikat. A hegyuri templomban a hatóságok fejei, valamint Kokas József kir. tanácsos, inspektor vezetésével az uradalmi tisztikar jelenlétében ünnepies mise volt.

Brassó. Fényesen ünnepelték meg ma 6 Felsége 80. ik születésnapját. Tegnap este a házak fényesen ki voltak világítva. A házakat fellobogózták. Az összes templomokban istentiszteletek voltak s a vármegye diszközgyűlést tartott, melyről 6 felségéhez hódoló feliratot küldtek.

Miava. Őfelsége születésnapjának évfordulója alkalmából az összes felekezetek templomaiban disztistentiszteletek voltak, amelyeken a hatóságok tagjai és a lakosság nagy számban voltak képviselve. A középületeken nemzeti lobogók lengenek. Este a községet kivilágították.

Szeged. Szeged várost tegnap este a király születésnapja alkalmából fényesen kivilágították. A város lobogódiszt öltött. A felekezetek templomaiban ma istentiszteletek voltak. Katonai diszszemle volt, melyet Kiss Zsigmond honvédkerületi parancsnok tartott. A város a katonaságot és a szegényeket megvendégelte. Délben a tisztikar lakomát adott.

Ótátrafüred. Őfelsége születésnapja alkalmából a fürdőtelepet diszesen fellobogózták. Délelőtti az ótátrafüredi rómkat. templomban ünnepies istentisztelet volt, melyen részt vettek Hanskál Sándor nyug. tábornok, hadbíró és Degenfeld Lajos gróf v. b. t. t., Dókus Gyula kamarás, alispán, Herzog Péter báró, Nagy Odön és Szabó Ágoston kuriai bírák, Morlin Emil miniszteri tanácsos, Szápáry György gróf és nagyszámu fürdőközönség. Tegnap este gyönyörű időben a közeli csucsokon hatalmas máglyák égtek.

Siófok. A telepet feldiszitették zászlókkal és guirlandokkal. Az előestén a fényesen kivilágított fürdőt és környékét vig zeneszó mellett katonabanda járta be. Délelőtti 10 órakor fényes hálaadó istentisztelet volt a plébánia templomban, amelyen a fürdőközönség Váradi Gyula igazgatóval az é én ugysszólván teljes számban megjelent. Szent-István napján az ünnepségeket megismélik.

Brád. E hó 17. én este 7 óra után az egész községet fényesen kivilágították, az önkéntes tűzoltó zenekar pedig a főtérre kivonult és ott a Hymnuszt és Szózatot játszotta el. De ugylátszik, néhány román embernek a magyar Hymnusz szép zenéje sértette a fülét. Az itteni nemzetiségi képviselő fia, Damian György papkövendék, aki ma holnap a magyar kongruát élvezi és Germán János itteni román tanító fia, Germán Dante tanár jelölt a Hymnusz játszása közben erős és többszörös fűtyüléssel

akarták megzavarni a magasztos ünnepet. Akadt azonban magyar ember, aki az illető ficsurokat rendreutasította. A csendőrség az ügyet a kir. ügyészségnél Dáván bejelentette.

(Tisza István a királyról.)

Pöstyén-ből jelentik, hogy az ott tartózkodó magyar fürdőzők szép ünnepséget rendeztek, amelyen Tisza István gróf mondott ünnepi beszédet. A magas szárnyalású, mély tartalmu beszéd így hangzik:

— A magyar nemzet azt a ragaszkodást, tiszteletet és hódolatot, amelyet Szent-István koronája iránt érez, átvitte mindig a korona viselőjének felkent személyére és uralkodó koronás királyát szabad nemzetek őszinte, önkéntes hódolatával és minden veszély, megpróbáltatás és kísértés közepette teljes bizalommal veszi körül. A magyar nemzet mindig résztvett királyának ünnepében osztzott örömeiben, bánatában és emelkedett hangulatban ülte meg királyának nevezetes évfordulóit. De ha most a szokottnál is melegebb, mélyebb és erőteljesebben lüktető érzellemmel jövünk össze, hogy urunk és királyunk születésének nyolcvanadik évfordulóját megünnepeljük, nemcsak azért van, mert ez nyolcvan éves fordulójára egy munkában és kötelességteljesítésben, szenvedésben és sikerekben gazdag életnek, de azért is és talán főleg azért, mert a mélység és őszinteség mellett is imparzonális érzelm, amelylyel Szent-István koronája iránt viseltetünk, az ember, a férfi iránti hódolattal párosul. Hiszen a mi urunk és királyunk egész hosszú élete egyetlen fénylő példája a nyugalomnak, türelemnek és kitartásnak, aki fáradságot és pihenést nem ismerve dolgozott és teljesítette a szeretet által irányított munkát. És a mi urunk és királyunk volt az, aki szakítva családjának tradícióival, szembe helyezkedett azokkal, akik szerették bitorolni azt a szerepet, hogy ők különösen hű és lojális alattvalói az uralkodónak. Háromszázötven esztendősen szenvedés és meddő küzdelem után új irányt szabott a dinasztia politikájának és olyan kiegyezést kötött a magyar nemzettel, amely ha nem is váltotta valóra a magyar nemzet minden álmát, de amiről pártkülönbség nélkül ismeri el mindenki az országban, hogy biztos alapra helyezte a magyar nemzet felvirágzását, boldogulását. Azért van, hogy ellenállhatatlanul magával ragadó hálás érzelmek nyilvánulnak meg bennünk. Hála ő iránta mindazért, amit tett dolgozott és szenvedett a magyar nemzetért. Hála az isteni gondviselés iránt, amely őt nekünk adta és megtartotta. Annak a reménynek és annak a fohásznak érzelmével fordulunk a jóistenhez, hogyha nekünk adta és eddig megtartotta, úgy tartsa meg nagy lelki tulajdonságai birtokában a mi számunkra a jövőre is. Tartsa meg még hosszú időn át és engedje meg, hogy öröme legyen a magyar nemzetben. Érze el, amit annyira megérdemel, a műve sikerében található meglepedést és büszkén mondhasse el negyven évi uralkodás után, „hogy nekem volt igazam, amikor a magyar nemzettel való kibékülésre, a magyar nemzet igényeinek elismerésére, a magyar nemzet érvényesülésére fektettem a dinasztia politikáját.“ A hála, szeretet és reménység kitörő érzelmeivel kell, hogy kiáltunk: a jó isten a mi felsőges urunkat és királyunkat mindnyájunk örömeire és boldogságára még hosszú időn át épségben, erőben és meglepedésben éltesse!

Bonyodalmak Erődsy körül.

— Hírek a lemondásáról. — Ujabb lovasias ügy. —

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 18.

Héderváry gróf tegnapi döntésével nem ért véget Erődsy, marostordai főispán körül megindult háborúság. Az erdélyi terror-hősök természetesen nem nyugodnak meg a miniszterelnök döntésében és mindenáron lehetetlenné akarják tenni a főispánt.

Olyan híreket terjesztenek róla, hogy Khuen gróf mégis elejti, majd pedig, hogy újabb elintézetlen ügye támadt, mert egy sportklubból kiutasították.

A különös ügy hullámzásáról ezek a táviratok szólnak:

Budapestről jelentik: Az Erődsy-ügyben, egy fővárosi estilap értesülése szerint, a következő érdekes fordulat áll be: Erődsyt felmentik főispáni állásától és szolgálattételre magas pozícióban berendelik a belügyminiszteriumba. Az új főispán hirtelen szerint Teleky Domokos gróf lesz. Beavatott helyen ezt a hírt valószínűtlennek mondják.

Egy délben megjelenő budapesti lap írja: Azzal a kérdéssel nagyon élénken foglalkoznak most, vajjon a marostordai ellenzék vezére, Décsy Zoltán, ragaszkodik-e ahhoz a közelmúlt napokban tett kijelentéséhez, hogy abban az esetben, ha a kormány még ezek után sem ejti el Erődsyt, ő összegyűjti a szükséges husz aláírást, amennyi kell a képviselőház összehívásához. Mert ha ez megtörténik, a képviselőház elnöke a házszabályok értelmében három nap alatt köteles a képviselőházat összehívni, ahol aztán nagyon izgalmas jelenetekre van kilátás. Erődsy környezetében nagy az öröm a miniszterelnök döntése miatt. Azt mondják, hogy amennyiben az ellenzék még ezzel sem érné be, hanem tovább folytatná Erődsy ellen az akciót, a kormány attól sem fog huzódni, hogy a királyt is bele vigye a rehabilitálók sorába. — Nevezetesen arról van szó, hogy Khuen előterjesztést fog a királynak tenni, hívja meg Erődsyt udvari ebédre, s így érvénytelenítse a becsületbiróság diszkvalifikáló ítéletét. Károlyi Gyula gróf, a becsületbiróság elnöke, aki különben első unokatestvére Tisza István grófnak, azonban szintén nem hagyja szólanul, hogy a becsületbiróság ítéletét Erődsy segédei visszaküldték, s így előreláthatólag a miniszterelnök döntése az Erődsy ügyet nem fejezte be.

Egy ellenzéki estilap ma azt a hírt közölte, hogy tegnap Erődsy főispánt egy budapesti sportklubból kiutasította a titkár és ezért ő nem vett elégtételt.

Erre vonatkozólag felhivatalosan ezt jelentik:

Tegnap Erődsy elment Malonyay Dzsó iróval a Fodor Károly-féle budapesti vívóterem mellett lévő pisztolyklubba, ahova a főispán régebben gyakran járt és sok céllovóversenyen részt vett. Amikor tegnap Erődsy ott megjelent, Stéger György dr., a klub igazgatója félrevonta Malonyayt és azt mondta neki, talán helyes volna, ha Erődsy mindaddig nem látogatná a klubot, amíg ismeretes becsületügye teljesen tisztázva nincsen. Ezt Malonyay közölte Erődsyvel, aki az igazgatótól Székely Antal dr. és Malonyay útján magyarázatot, illetve lovasias elégtételt kért. Stéger ma délután Fodor Károly és Farmady József útján kijelentette, hogy Khuen grófnak a mai lapokban Erődsyről tett nyilatkozatával teljesen elintézettnak látja Erődsy ismeretes becsület-

ügyét s őt rehabilitálni tekint. Ezért a tegnap Malonyay előtt tett kijelentéséért bocsánatot kér a főispántól.

Erődsy ma este a következő levelet intézte a miniszterelnökhöz:

Nagyméltóságú Miniszterelnök Úr! Kegyelmes Uram! A következő nyolc pontban foglalt vádakat emelték ellenem. (Itt következnek az ismert pontok.) Tisztelettel kérem Nagyméltóságodat, hogy ezen vád alól való tisztázásom érdekében a vizsgálatot elrendelni méltóztatassék. Bár Nagyméltóságod azon elhatározásával, hogy főispáni lemondásomat nem fogadta el és a törvényhatóság kormányzását továbbra is rám bízni méltóztatott, a személyemet ért inzultusokért teljes elégtételt adott, mégis a vádpontokban foglalt vádak alóli tisztázásom érdekében a vizsgálat elrendelését s a vádpontok teljes megdöntését feltétlenül szükségesnek tartom. A szükséges adatokat a vizsgálat alatt rendelkezésre fogom bocsátani. Maradtam Nagyméltóságodnak stb. Erődsy Sándor.

A vitás erdő

— Kérkedési pör az aradi törvényszéken. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 18.

Gróf Szápáry Istvánné mokrai birtokos 1907. december 4 én egy levelet kapott, amelynek tartalma nagyon meglepte. A levelet Solymossy Lajos báró apateleki nagybirtokos intézte a grófnéhoz és az az állítás foglaltatott benne, hogy a grófné egyik alkalmazottja a mokrai hegyen a birtokaik között levő helyes határvonalat jogtalanul és egyoldalul megszüntette és új határvonalat húzott elyképen, hogy ezáltal a Solymossy tulajdonát képező erdőségekből huszonkilenc katasztrális hold, 715 négyszögöl erdőt jogtalanul birtokba és használatba vett és azt a grófné birtokához csatolta. Solymossy báró a levélben felszólította a grófnét, nyilatkozzék aziránt, hajlandó-e az ügyet nyolc nap alatt békésen elintézni, mert ellenkező esetben törvényes uton fogja tőle jogtalanul elvett erdőségét, amelynek értéke körülbelül 30000 korona, visszakövetelni.

Szápáry grófnét a levél nagyon meglepte, annyival is inkább, mert szerinte határkiigazításról szó nem volt. Rögtön előleges bizonyítási eljárást kért a borosjenői járásbírószéktől, annak igazolására, hogy a Solymossy által saját tulajdonának állított területet ő jogelődjétől vette át és nem határkiigazítás folytán került birtokába. A kihallgatott tanúk igazolták is a grófné állításait.

A bizonyítási eljárás lefolytatása után Szápáry grófné a fenti levél csatolása mellett, arra való hivatkozással, hogy Solymossy báró azzal „kérkedik“, hogy a vitás erdő az övé, kéri a törvényszéket, hogy hagyja meg Solymossynak, miszerint vagy moadjon ellent a jelen keresetnek, vagy pedig a huszonkilenc hold iránt indítson külön keresetet harminc nap alatt, ellenesetben mondja ki, hogy a vitás terület mindörökre a grófné tulajdonát képezi és az keresettel meg nem támadható.

Solymossy báró jogi képviselője, Czédly Károly dr. ellenzte a grófné kérését. Szerinte felhívási pernek itt nincsen helye, mert kérkedésről nincsen szó. A kérkedésnek mindig zaklató jellegűnek kell lennie, az a levél pedig, amelyet ügyfele írt, zaklatást nem tartalmaz.

A törvényszék a grófné álláspontját fogadta el és végzésileg utasította Solymossy bárót, hogy a keresetet a grófné ellen harminc nap alatt indítsa meg. A báró ezt a végzést megfolyamodta a nagyváradi táblához,

a tábla azonban indokainál fogva helybenhagyta. Ennek következtében Solymossy báró harminec nap alatt köteles a keresetet folyamathoz tenni Szápáry grófné ellen.

Főszolgabíró és járásorvos.

— Lovagias affér — a hivatalos urak között. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 18.

A biharmegyei Sárret úri köreiben nagy izgalom uralkodik. A járás első tisztviselője, Bakats Béla főszolgabíró különös háborúságba keveredett a járásorvossal, Gyulai László dr. megyei tb. főorvossal.

Mindketten általánosan ismert, előkelő tagjai a megyei úri társaságnak s afférjüket szinte teljes homály borítja. Bakats Béla már évek hosszú sora óta áll a sárreai járás élén s Gyulai László dr. is régi érdemes munkása a megyei orvosi karnak. Miskolczy Ferenc dr. főispán csak nemrégiben nevezte ki Gyulai Lászlót tb. megyei főorvossá.

A két régi tisztviselő között — ma még ismeretlen okok miatt — feszült viszony keletkezett. Nagybajomban mindenki a főszolgabíró és főorvos afférjéről suttog napok óta már, de a segédek mélyen titoktartók és semmi hír ez ügyből ki nem szivárgott. Tegnap azonban már nagyon elmergesedett a különös ügy, melynek több részlete nyilvánosságra is került. Mint Nagybajomból írják, Gyulai László dr. provokálta Bakats Béla főszolgabíró, a főorvos azonban az elégtételadást megtagadta.

Kijelentette Gyulai László dr., hogy a főszolgabírót többször inzultálta szavaival s a provokálásban csak hajszát lát, amely szerinte rendszeressé vált s akadályozza őt hivatalos teendőinek végzésében. Mint értesülünk, Gyulai László dr. a fölöttes hatósághoz fordul orvoslásért, kérve, hogy hivatalos uton óvják meg őt a főszolgabírói üldözéstől, mert különben nem tehet eleget hivatali teendőinek.

A főszolgabíró és járásorvos e különös ügye nemcsak a sárreai járásban kelt izgatottságot. Csak most méltatlankodik az ország közvéleménye afelett, hogy Marostordában lovagi kodexek alapján avatkoznak közigazgatási dolgokba, s itt van, jelentkeznek hamarosan Biharország is, megmutatva, hogyan kell párbajozással támogatni a megyei közegészségügyet.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

* Magyar operett Stockholmban. A nagyváradi színházban pár év előtt szép sikert aratott Juhász Gyulának, az ismert nevű nagyváradi költőnek és szerzőtársainak: Dési Alfrédnek és Lehel Károlynak „Atalanta” című operettje. A darab a dekadens görög világ örömeit vitte a színpadra. Merész ötletei, lázas hangulata egész és állandó sikert hoztak a szerzőknek. A vidék nagy városaiban sorra következtek a darab bemutatói, de a fővárosi operettszínházak nem akarták színi hozni a darabot. Most a vidéki sikerek után utat tört magának ez a magyar színjáték a világszínházok felé is. Antal Sándor, Stockholmban élő magyar író, svédre fordította le a darabot, melyet a stockholmi egyesült színházak igazgatósága szerzett meg előadásra.

* A szellemi nagyság győztes hatalmát tárja elénk az Urania mai műsorának egyik legvonzóbb, legérdekesebb képe. A kép a sötét korszak romantikus, szenvedélyes Velenosójába vezet. A Lagunak városának egyik forró szívű

fia, egy poeta beleszeret a doge leányába s ez viszont szereti őt. E miatt a költőt sötét tömlőbe zárják. De a költőt muzsája kiszabadítja börtönéből. Költőversenyt rendeznek, amelyen a szerelmes szívű poeta nyeri el a pálmát. A doge leánya teszi a győztes fejére a győzelmi koszorút és térdén állva könyörög apjának, hogy engedje a poétához feleségül menni. Erre a doge szíve is meglágyul és a költő boldogan ölelheti magához szerelmesét. 241

Az ischli ünnepély.

— A trónörökös pohárköszöntője. —

távirati tudósítás.

Arad, augusztus 18.

Ragyogó pompa köszöntötte ma az Ischlben tartózkodó uralkodót. A Habsburg-család tagjai, a polgári és katonai méltóságok meleg szeretettel vették körül az ősz királyt, akire az ünnepi lakomán Ferenc Ferdinánd mondott pohárköszöntőt.

Az ischli ünnepélyről szóló táviratok itt következnek:

Ischl, augusztus 18. Ma reggel fél kilenckor a király leányai és unokái férjeikkel és gyermekeikkel közös gratulációra jelentek meg a nyaralóban. Jelen voltak:

Lipót bajor herceg, Gizella bajor hercegnő, György és Konrad bajor hercegek, Ferenc Szalvátor főherceg, Mária Valéria főhercegnő, Erzsébet Franciska főhercegnő, József főherceg, Augustia főhercegnő, József Ferenc főherceg, Turn-Taxis Albert herceg, Turn-Taxis Margit hercegnő, Windischgrätz Erzsébet hercegnő, Windischgrätz Ottó herceg, Seefried Erzsébet grófnő és Seefried Ottó gróf.

Délelőtt 10 órakor az itteni plébániában nagymisét celebráltak, amelyen az uralkodó család tagjai vettek részt. Délelőtt 10 órakor bevonult Hittmayr Rudolf dr. linzi püspök, akit Weinmayr prelátus vezetésével az egész papság ünnepiesen fogadott. Röviddel ezután megkezdődött az udvari méltóságok felvonulása kocsin. Azután az uralkodóház tagjai érkeztek kíséretükkel. A templomban Leitner polgármester fogadta őket és Nepalek udvari tanácsos, szertartásmester a presbiterium vörös bársonnyal és damaszttal díszített padjaihoz vezette őket. A nagymisét Hittmayr dr. az ischli papság asszisztenciája mellett celebrálta. Az ischli templomi kar a fűrdőzenekartól kísérvé Völgyfi karigazgató vezetésével Mittmann Pál nagy ünnepi miséjét (graduale Kristinustól, offertorium Lassentól és Tedeum Preyeritől) adta elő. Végül 50 fiúból és 50 leányból álló kar a néphimnusz énekelte. A nagymisén résztvettek még a polgármester a községi képviselőtestülettel, a hatóságok fejei és az arisztokrácia itt időző tagjai, valamint számos ájtatos hívő. Rendkívül nagyszámu közönség, mely nem nyert beoosáttatást a templomba, az utcán várakozott és az uralkodóház érkező tagjait lelkes ovációkban részesítette.

Délben ünnepi ebéd volt, amelyről ez a távirat tudósít:

A mai családi ebédnél az uralkodóház tagjai hetvenketten voltak együtt. Minden szék mögött egy lakáj állott táborig uniformisban. Az ebéd alig tartott egy óráig, mert a felszolgálás nagy pontossággal történt. Az asztalok terítése nagy feltűnést keltett. Az edények mind nehez ezüstből készültek és gazdagon voltak virággal díszítve.

A király mellett jobbra a cumberlandi nagyhercegnő, a felség balján pedig a cumberlandi

nagyhercegnő leánya, a meclenburg schwerini nagyhercegnő ült. A cumberlandi nagyhercegnő teljesen ősz leánya pedig feltűnő széke, magas termelű, csodaszép hölgy. A felségnek pompás kedve volt, s élénken elbeszélgetett szomszédaival. A társalgásba a vele szemben ülő Mária Valéria főhercegnőt is bevonta. A trónörökös a cumberlandi nagyhercegnő mellett foglalt helyet.

A főhercegek ezredeik egyenruháját viselték, a hölgyek pedig nem kivágtott ruhában jelentek meg. A vállukat sál borította be. A pezsgőbontásnál szólásra emelkedett Ferenc Ferdinánd, hogy üdvözölje a királyt. Ekkor az uralkodó és az egész társaság felállott és állva halgatták végig a trónörökös következő beszédét:

— Különösen felemelő alkalom fűz össze bennünket ma ezen a helyen. Mi és velünk együtt sok millió hű alattvaló ünnepli ezt a napot, amelyen szeretett császáruink 80. életévét betölti. Legyen meggyőződve Felséged, hogy alattvalóinak ez a nap a legboldogabb napja és engedje meg, hogy legalázatosabb szerencsekívánatainkat lábaikhoz rakjuk. Az Uristen megengedte, hogy Felséged ezen napot megérhesse és azért ma szeretetünket, hódolatunkat és hálánkat azzal az őszinte óhajjal fűzzük össze és azt a kérést intézzük a Mindenhatóhoz, tartsa és őrizze meg továbbra is Felségedet népeinek boldogságára és családjának örömeire. Nyujtsa az Eg. Felséged felé leggazdagabb áldását. Ófelsege a legkegyesebb Császár és Ur éljen!

Ischlből jelentik: Az udvari ebéd után megható epizód történt. Az udvari ebédén a királyi család tagjain kívül csak Beck gróf, volt vezérkari főnök, ő Felsége régi bizalmas barátja vett részt. Az ebéd után Beck gróf tolmáchozította ő Felségének szerencsekívánatait, aki nagy örömmel, látható meghatottsággal fogadta öreg barátjának üdvözlését és ezt válaszolta neki:

— Kedves gróf, kölesönösen gratulálhatunk egymásnak. Mi ketten vagyunk a legöregebbek.

Ischlből jelentik: Amidőn az udvari fogaton a főhercegek az ebédhez mentek, Ferdinánd Károly kocsijába egy vadász öltözöt ember kérvényt dobott, aztán eltűnt a tömeg között.

Karlsbadból jelentik: A király születésnapját az itt időző magyarok is megünnepezték. Az ünnepség után ebédre gyűttek össze, melyen Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter mondta a toasztot a királynak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Paulhan pörnyertés. A párisi törvényszék előtt igen érdekes ügyben hoztak ítéletet. Paulhan, az ismert aviatikus ellen indított a budapesti Hazai Szállítványozó Részvénytársaság pert és gépét követeléseit fejében lefoglaltatta. A követelések még a repülőversenyek idejéből származtak, amikor a szállítási vállalat a francia aviatikus repülőgépet Budapestről Párisba szállította. A szállítási költségeket a Magyar Aero Klub Egyesület fedezte, de a vállalat követelte Paulhantól is. A követelés tehát teljesen jogosulatlan volt és az Aero Klub is Paulhan mellett foglalt állást, mert a legnagyobb korrektéssal akart eljárni a nálunk járt aviatikusokkal. A francia bíróság — amint Párisból jelentik — tegnap kimondotta ebben az ügyben az ítéletet. Paulhan aeroplanjának visszatartását megszüntette és a gépet az aviatikus rendelkezésére bocsátotta.

HIREK.

„Megkinzött aradi katonák.”

— Az ezredparancsnok levele. —

*

Barbini Sándor, a 33. gyalogezred parancsnoka ma a következő levelet intézte hozzánk:

„Az Aradi Közlöny szerkesztőségének Arad. Az 1848. XVIII. tc. 32-k paragrafusára való hivatkozással felkérem, hogy lapjuk augusztus 8-iki számában megjelent „Megkinzött aradi katonák” című cikke vonatkozólag, amely a valóságnak meg nem felelő adatokat tartalmaz, az alábbi helyreigazításnak helyt adni szíveskedjenek: Nem áll az, hogy egy zászlóalj augusztus elsején hajnalban vonult volna ki és csak tizenkét óra után tért volna vissza. Nem áll az, hogy alig tartottak pihenőt és hogy a zászlóalj a délelőtti gyakorlatot délután megismételte volna. Végül, hogy majdnem valamennyi tanító kidőlt volna s a naposúrás tüneteinek között a kórházba kerültek volna. A való az, hogy a zászlóalj öt órakor vonult ki és déli tizenkét óra előtt tért vissza. Két ízben háromnegyed órai pihenőt tartottak. Délután a zászlóalj egyrésze lövőgyakorlatot tartott, a másik része a vársáncok között sátrakat állított fel. Végül, hogy egy póttartalékos tanító lábaja miatt, a másik pedig kimerültség következtében kocsin ment haza, de egyetlenegy tanítót sem helyeztek el a kórházban. Barbini ezredes.”

Eddig szól az ezredparancsnok „cáfolata”, amelyet a legnagyobb készséggel közlünk, mert hiszen lényegében megerősíti a mi értesülésünket. Barbini is megerősíti, hogy hajnali 5 órakor mentek ki a katonák, kevéssel tizenkét óra előtt jöttek haza (holott már 10 órakor itthon kellett volna lenniük) Délután lóttek és sátrakat vertek. Hát ez nem gyakorlat? A gyakorlatnál egy embert kimerültség miatt kocsin haza kellett szállítani, egynek pedig megfájult a lába. Nem gondolja az általunk különben nagybecsült ezredes ur, hogyha a vizsgálat már ennyit kiderített, azon a gyakorlaton mi minden történt még, amit a vizsgálatok rendszerint nem tudnak kideríteni...

— Időjárás. Az aradi meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 19-én az időjárás: meleg, száraz.

— Aradi katonai előléptetések. A király nyolcvanadik születésnapja alkalmából rendkívül megtisztelő kitüntetés érte az Aradon nagy népszerűségnek örvendő Capdebó Géza nyugalmazott huszárezredesét. A király ugyanis a nyugállományban levő ezredes a hivatalos lap mai száma szerint vezérőrnagyi rangra emelte. Ez a szokatlan rangemelés, amely nyugállományu tisztet a legrikább esetben ér, azt bizonyítja, hogy Capdebó Géza felejtethetetlen szolgálatokat tett vezérkedésével az uralkodónak és a hadseregnek.

Ugyancsak a hivatalos lap mai száma közli, hogy a király tinkovai Matskássy Ferenc ezredesét ezredessé léptette elő és a nyíregyházi 14. huszárezred parancsnokává nevezte ki.

— Amerikai küldöttség Kolozsvárait. Budapestről jelentik: Most lesz 700 éves fordulója annak, hogy David Ferenc az unitárius egyházat megalapította. Ez alkalmából Kolozsvárott nagy ünnepséget rendeznek, amelyre az Amerikai Egyesült Államokból 66 tagu küldöttség jött el. A deputáció ma Budapestre érkezett. Holnap utaznak Kolozsvárra s két napig maradnak ott. Addig tart tudniillik az ünnepség. Hétfőn Dávára rándulnak ki, majd pedig kedden Aradon át Budapestre mennek.

— Hibaigazítás. Lapunk mai számában „A megkárosított ipartestület” cím alatt megjelent cikkre vonatkozólag helyreigazító sorokat kaptunk. A cikk utolsó részében Hönig Ottó — a közlemény szerint — az ipartestület volt titkárait vádolta mulasztásokkal a tegnapi előjárásági ülésen. Mint megbízható forrásból értesülünk, Hönig Ottó ilyen kijelentést nem tett. A közleménynek ez a része tévedésen alapszik. A gyűlés nagy zajában ugyanis a tudósító nem értette tisztán Hönig szavait s innét keletkezett a félreértés.

— Kegyelem husz elítéltek. A király tudvalevőleg megkegyelmezett husz politikai elítéltek. Erről a következő rendeletet közli ma a hivatalos lap: M. kir. igazságügyminiszter. 18780—1910. I. M. III. sz. A m. kir. igazságügyminiszter rendeletet intézett az összes főügyészekhez, hogy Ő császári és apostoli királyi Felsőleg legmagasabb születésének f. évi augusztus 18-án bekövetkező nyolcvanadik évfordulója alkalmával javaslatot tegyenek oly elítéltek megkegyelmezése tárgyában: 1. akik Őcsászári és apostoli királyi Felsőlegnek, vagy a Felsőleg Uralkodó Ház tagjainak bántalmazása, vagy megsértése miatt vannak elítélve, ha egyenlőségükkel, vagy a törvényszegés elkövetésének körülményeinél fogva a legfelső kegyelemre méltónak mutatkoznak s nevezetesen, ha ugyanolyan cselekményért megelőzőleg még elítélve nem voltak; 2. oly elítéltek megkegyelmezése tárgyában, akik pusztán a btk. 172., 173. és 174. §-ában meghatározott igaztási vétségek valamelyike miatt ítéltettek el, ha ugyanezen vétségek valamelyike miatt megelőzőleg elítélve meg nem voltak. A kir. főügyészek, valamint a 2. államfőház igazgatóságának jelentései alapján a magy. királyi igazságügyminiszter összesen 20 oly elítélte megkegyelmezése tárgyában tett legfelső helyre előterjesztést, akik a fentebbi 1. és 2. pont alatt megjelölt cselekmények valamelyike miatt voltak elítélve. Őcsászári és apostoli királyi Felsőleg folyó évi augusztus 13-án kelt legfelső elhatározásával az igazságügyminiszter előterjesztését legkegyelmezősebben elfogadni meltoztatván, az igazságügyminiszter intézkedett, hogy a kegyelmet nyert 20 elítelt közül azok, akik büntetéseiket kelték, folyó évi augusztus tizennyolcadik napjának reggelén szabadon bocsáttassanak, azok pedig, akik szabadlábon voltak, a megkegyelmezésről értesítessenek. Budapest, 1910. augusztus 16-án. A m. kir. igazságügyminiszter.

— Eltávolított magyar zászló. Cirkvenicából jelentik: Az itteni „Miramar” szállóra a király születésnapja alkalmából kitették a horvát és az osztrák zászló mellé a magyart is, de ezt a horvát hatóságok fenyegető magatartása miatt bevonták. A fürdővendégek között — akik javarészt magyarok — nagy elkeseredést szült ez a dolog.

— Örült asszony az aradi vasúti állomáson. Ma délelőtti a vasúti állomásról egy örült asszonyt szállítottak be a rendőrségre. Az asszony vonaton utazott, de önvészélyes viselkedése miatt az aradi állomáson leszállították. Itt pedig rátámadt az állomási vendéglő tulajdonosára és oly különösen viselkedett, hogy az állomási őrszem bevitte a rendőrségre. Itt megállapították, hogy az illető Binder Jánosné doborkai (Szécheny megye) 53 éves asszony, aki férje után Amerikába akart utazni. A osztrák határrendőrség azonban nem becsájtotta át a határon. Az asszony most haza akart utazni, de az utazás izgalmi annyira megtámadták idegét, hogy már a vonaton üldözési mániába esett. Ki akart ugrani a kupéból, mikor pedig az aradi állomáson leszállították, az életteremben dühöngeni kezdett. A rendőrorvos megvizsgálta Bindernét és nagyfokú idegességet konstatált rajta, de nem találta közvetélyes elmebajosnak. Bindernét, ahinél kétszázkilenvennyolc korona pénz volt, a rendőrség illetékesi helyére fogja kísértetni.

Párisból Londonba repülőgépen. Londonból jelentik: Moisant spanyol aviatikus, aki néhány nappal ezelőtt indult el Párisból, hogy repülőgépen Londonba jusson, ma délután megérkezett az angol fővárosba. Ma reggel Tilmerstonból indult el. Amikor London felett megjelent, rengeteg tömeg gyülekezett az utcákon és a Kristálypalotánál várták a leszállást. Leírhatatlan örömrivalgás támadt, amikor a palotánál megjelent az ifjú aviatikus. A rendőrségnek kellett közbelépni, hogy a tolongás emberáldozatokat ne követeljen. A tömeg vállára kapta az aviatikust és úgy ünnepelte. Moisant mosolyogva mondta:

— Kérem, eresszenek már el, hiszen meghalok éhen. Ma még egy harapást se ettem. Különben is szívesebben vagyok én a gépemen, mint embertársaim vállán. A gépemen nagyobb biztonságban vagyok.

Az örömben uszó emberek bevittek az aviatikust a palotába. Itt Moisant tejet kért. Az örömjaj csak nehezen csillapodott le.

— Agyonlőtt földbirtokos. Alsó Kabláról jelentik: Milanov Lazar hosszú idő óta volt bérelője Petrovics Tivadar nagybirtokosnak, akinek Milanov már régebben nem fizetett. Emiatt a földbirtokos végrehajtást kért bérelője ellen. A múlt héten kellett volna a végrehajtást fogadtosítani. Milanov könyörgött a földesurnak, hogy adjon neki halasztást. Petrovics hajthatatlan marad, nem akart halasztást adni. „Hajnosan halasztás, akkor fizetek” — kiáltott Milanov. Azzal revolvert rántott s közvetlen közelből ötször rálőtt Petrovicsra, aki azonnal meghalt. A gyilkost a csendőrség letartóztatta.

— A rohitschi gyógypalota égése. Tegnap tűz támadt a rohitschi fürdői gyógypalotában. Mint ma jelentik, a tűz a palota nagy részét elpusztította. A tűz éjjel keletkezett és nagy pánikot okozott. A vendégek ingben futkostak s a szobáikban semmit se tudtak megmenteni. Félmillió korona kárt okozott a tűz a fürdőigazgatóságnak és a vendégeknek. A gyógypalota a stajermarki kölesönös tűzkarbi tostitó intézetnél van elhelyezve, de mindössze csak 144.000 koronára. Az utolsó kurlista szerint több mint háromezer vendége van a rohitschi fürdőnek. Ezeknek közülbelül a fele magyarországi, különösen sok a budapesti. Emberéletben kár nem esett, de az oltási munkálatoknál két tűzoltó megsérült. A fürdőigazgatóság közhírré tette, hogy a fürdőüzem zavartalan marad. A fürdő a stajer tartomány tulajdona.

— A Wassermann-reakció. Ilyen című hírnkre ma Kallós József orvosi vegyészről a következő levelet vettük: Igen tisztelt Szerkesztő ur! Szíveskedjek az „Aradi Közlöny” tegnapi számában Németh Károly dr. aradi kórházi alorvos ur „Wassermann-reakció” cím alatt megjelent levelére rövid választomat közzé tenni: T. munkatársunk írta, hogy csak a poliklinikán és az aradi orvosi laboratóriumban végeznek Wassermann reakciót. Ez tévedés, ami valószínűleg onnan ered, hogy t. munkatársunk ezen adatot a „Temesvári Zeitung” kb. 2 hét előtti számából merítette, a hol Balázs Emil dr. temesvári gyakorló orvos, Tenczer Ernő dr. kórházi leorvossal folytatott hírlapi polemikájában a következőket írja (lévessen): „Rendszeres Wassermann reakciót hazánkban a nagyközönség részére csak Detre László egyetemi m. tanár Bpsten és Dr. Auszterveil és Kallós aradi orvosi laboratóriumában végeznek.” Tudomásom szerint Bpsten még egy pár helyen foglalkoznak Wassermann-reakció készítésével, míg vidéken a nagyközönség számára hozzáférhetően csak az aradi orvosi laboratóriumban. Tisztelettel Kallós József, orvos-vegyész.

— Kiderült gyilkosságok. *Lipcséből* jelentik: *Wéber* Károly könyvkiadó ellen néhány nappal ezelőtti zsarolást kísérelt meg két *Koppins* nevű fivér. A zsarolás nem sikerült, a fivéreket letartóztatták és vallatni kezdték. A vallásánál azután szevációs adatok kerültek napvilágra. Kiderült, hogy a *Koppins*-fivérek veszedelmes rablógyilkosok, akiknek a lelkét sok bűn nyomja. *Koppins* Károly 1906. december 17-én kalapáccsal leütötte *Rübner* pénzeslevélhordót és kilencezer márkát rabolt el tőle. 1907. október 5-én *Wagner* kereskedő özvegye ellen kísérelt meg rablást, akit egy kapu alatt a két leütötte, de ebben megakadályozták. A *Friedrich*-házaspár meggyilkolását közösen hajtották végre. *Lipcsében* a *Luzzia* utcában egy *Pfeiffer* nevű eselédleányt és urnóját akarták meggyilkolni és kirabolni. Kalapáccsal támadtak a eselédre, súlyos sebeket ejtettek rajta, de nem fejezhették be a bűntényt, mert megzavarták benne. A két fivér vallomása teljesen egybehangzó.

— *Junga* Sebő ügye. *Budapestről* jelentik: Megbízható helyről vest értesülés szerint *Junga* Sebő, akit lefokoztak, kegyelmi uton vissza fogja nyerni rangját, s azután nyugállományba helyezik. Az orvosi vizsgálat alapján beigazolódott, hogy *Junga* idegja, amely az utóbbi időben nagyon elhatalmasodott, teljesen szétrombolta szervezetét. A századost a *Schwartz*-szanatórium tisztí osztályán helyezik el. Itt megemlítjük, hogy *Jungát* nem hét, hanem nyolc havi fogházbüntetésre ítélték. *Junga* augusztus 4-én érkezett Isolából *Budapestre*, ahonnan sürgönyileg hívták *Székesfehérvárra*, hogy jelentkezzék rögtön *Laskay* altábornagy, honvédkerületi parancsnoknál. *Junga* a feleségével együtt utazott el *Székesfehérvárra*, ahol hőtőn délelőtt degradálták.

— *Tanulónők felvétele*. Az evang. leánynevelő intézet *Grác* (*Kroisbach*), amely a gráci előkelő körök által is igen keresett, még néhány tanulónőt felvesz. Bővebbet a hirdetésben.

— *Róza grófné férje* — beteg. *Szegedi* tudósítónk jelenti: Érdekes vendégei vannak a városnak egy grófi pár személyében. A férj *Hohenau* gróf, az asszony pedig, akit nemrég vett feleségül, a *Budapest*en jól ismert *Wallenstein* *Róza*, *Schönberger* *Béla* báró özvegye. Állítólag lóvásárlás végett jöttek ide. A gróf tegnap hirtelen megbetegedett, amire a *Tiszazád*ban lévő lakásáról kórházba szállították, s felesége szintén oda költözködött. A grófné azt állítja, hogy férjének harminc millió márká vagyona van. Ma délután az orvosok kezdődő tüdőgyulladás állapotot kaptak meg a betegen. Mivel a kíváncsi emberektől nem volt nyugta a grófnénak, kijelentette, hogy *Berlinbe* utazik. Málhájával el is hajtatott a kórházból, azonban hír szerint nem utazott el, hanem lakást bérelt a külvárosban, hogy férje gyógyulását megvárja.

— *A Balatonba fullt urileány*. *Keszthelyről* jelentik: A múlt pénteken, mint megirtuk, a *Balatonon* esónakázott *Freiszberger* *Irén* és eltűnt. Ma hajnalban megtalálták holttestét a halászos *Berény* és *Vonyarc* között a nyílt vizen. Még mindig nem tudni, hogy öngyilkosság vagy baleset áldozata-e. Feltűnő, hogy a 18 éves leány nagyon mesze bement a vízbe, holott az tiltva van és hogy a díjat, szokás ellenére, előre kifizette.

— *Iskolába járó tanulók szüleinek* figyelmébe ajánljuk, hogy gyermekeik részére szükséges iskolakönyveket és tanszereket már most szerezzék be. Az intézetek igazgatóságai által meghatározott tankönyvek és tanszerek *Weisz* *Leó* könyvesboltjában kaphatók, mely cég azok használatosságáért szavatol. Vidékre tankönyvjegyzéket árajánlattal ingyenesen küld. 6861

— *A heti állatvásárok helye*. A földmivélségi miniszter ma leiratot küldött a városnak, amelyben a heti állatvásár helyén előforduló visszassávok hatádektalan megszüntetésére szólítja fel a hatóságot. A leirat szerint ugyanis az *Óvár-tér*, amelyen a heti állatvásárokat tartják, nem fel a meg hivatásának állategészségügyi szempontból. Az új hidépítése miatt ugyanis az állatokat vásár alkalmával nem lehet az egészségügyi szempontból ellenőrizhető kerítésekben elhelyezni, a tér utakkal van átszelve és talaja minden kisebb esőzés után teljesen alkalmatlanná válik a vásár céljaira. A miniszterium tehát felszólítja a várost, hogy az állatvásárok számára sürgősen új és alkalmas helyre gondoskodjék.

— *Megkerült menházi szökevény*. Megirtuk a minap, hogy *Fekete* *László* elmebajó menházi ápolat megszökött a menházból. A szökevényt a csendőrök ma *Butyinban* letartóztatták és *Aradra* visszazsallították.

— *Sikkasztó pénztáros*. *Keoskemétről* táviratozzák: *Fisch* *Albert*, az *Első* *Keoskeméti* *Konzervgyár* pénztárnoka a gyár kárára 9020 koronát sikkasztott. A rendőrség ma *Fischet* letartóztatta. Vallomásában azt mondta, hogy a sikkasztott összeget *Bécsben* és *Budapest*en a lóversenyeken vesztette el. *Fisch* 32 éves, családos ember.

— *Náder* *J.* késműves *Arad*. (*Minorita-palota*) *Borotvák*, ollók, zsebkések gyári raktára. 1831.

— *Francia* likörök legbiztosabb készítésére. — házilag — a likör aroma 1 füveg 60 fillér *Vojtek* és *Weisznál*. 279

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, közhvényneél, cukorbetegségnél, vörhenyneél és hurutos bártalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyvíz.

Kapható ásványvízkezelőtelepeken és gyógyszerárakba.

Szalony-lipcséi *Salvator*-forrás-állomás, *Budapest*, *Rudolfstr.* 2.

SCHULTES ÁGOST

TANÜGY.

Kilenc új iskola *Aradmegyében*.

— *Az Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, augusztus 18.

A közoktatásügyi miniszter *Aradmegyé* területén négy új állami elemi iskolát szervezett és öt, már működésben lévő, részben községi részben felekezeti jellegű elemi iskolát állami kezelésbe vett át. A miniszter intézkedése következtében az állami elemi iskolák száma 9-el szaporodott. *Állami elemi iskola* van ma a *megyében* 70. Az állami tanítók száma 253.

Az ujonnan szervezett és állami kezelésbe átvett iskolák 1910. évi szeptember hó 1-én nyílnak meg.

I. *Új állami elemi iskolát szerveztek a következő községekben:*

Baja. Egy tanerős. Gondnoksági elnök: *Tomucza* *Vazul* tótváradai körjegyző. A tanítói állás betöltés alatt.

Gyulavarsánd. Egy tanerős. Az állami iskolai gondnokság még megalakulva nincs. Tanító: *Saskeőy* *József*.

Jeset-puszta. Egy tanerős. Gondnoksági elnök: *Marek* *Béla* gazdasági uradalmi intéző. A tanítói állás betöltés alatt.

Miske. Két tanerős. A gondnoksági elnöki tisztség és a tanítói állások betöltés alatt állanak.

A két utóbbi iskola a főhercegi uradalom gazdag anyagi hozzájárulása mellett szerveztetett.

II. *Az állami kezelésbe átvett iskolák a következők:*

Barakony. Előbb községi jellegű volt. Ma egy tanerős állami. A gondnoksági elnöki tisztség és a tanítói állás betöltés alatt áll.

Hódos. Előbb községi jellegű volt. Ma egy tanerős állami. A gondnoksági elnöki tisztség és a tanítói állás betöltés alatt.

Kurtics. Itt a két tanerős községi jellegű és az egy tanerős izraelita felekezeti jellegű elemi iskola vétetett állami kezelésbe. Az így egyesített két iskola ma hat tanerős állami elemi iskola lett. Ugyancsak állami kezelésbe vétetett a *Kurtics* községhez tartozó *Szentpálpusztai* egy tanerős községi jellegű iskola is. A gondnoksági elnöki tisztség és a tanítói állások betöltés alatt állanak.

Ujfazekasvarsánd. Előbb két tanerős ág. ev. felekezeti elemi iskola volt. Ma három tanerős állami. Gondnoksági elnök: *Grozson* *Sándor* *ujfazekasvarsándi* községi jegyző. Tanítók: *Bodor* *Ferenc*, *Farkas* *Rezső*. E két tanító az ág. ev. iskolával vétetett át. Tanítónő: *Sánek* *Sarolta*. Ez új állás.

Ujpaulis. Előbb egy tanerős községi jellegű volt. Ma egy tanerős állami. A gondnoksági elnöki tisztség és a tanítói állás betöltés alatt áll.

Egy vak asszony kálváriája.

— *Visszaéléssel vádolt gondnok* —

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 18.

A *budapesti* vakok ügyét és *Vitár* *Rezsőt*, akit atyai gondnokul rendeltek ki a világtalanok mellé, most az ügyesség és a közoktatásügyi miniszterium fegyelmi tanácsa bírálja el. *Vitár* ugyanis különös módon bán a vakokkal. *Gaese* *Mária*, *Ferenzei* *József*, *Klein* *Jenő*, *Mészáros* *István*, *Wolf* *Ilona* és *Klein* *Károly* tették meg a följelentést a rendőrségnek *Vitár* *Rezső* ellen, hogy a gondnok visszaélt a kezébe adott hatalommal. *Gaese* *Mária* a hó elején tette meg *Bartha* fogalmazó előtt a följelentését, amelyben többek között ezeket mondja:

1899-ben léptem be a *Vakokat* *Gyámoltó* *Egyesületbe*. Három esztendeig a legnagyobb rendben folyt az életem az egyesületben. Dolgoztam és ez kárpótolt a nagy veszteségért, hogy elvesztettem a szemem világát. 1904-ben azonban megtörtént, hogy *Vitár* *Rezsőnek* viszonja támadt egy nővel, amin az intézetben megbotránkoztak. Én is megbotránkoztam és *Vitárné* pártján voltam, akit legszomorúbban érintett ez a viszony. *Vitárné* gyakran elpanaszolta előttem a baját és miuthogy erről a jó barátságról *Vitár* ur tudott, első gondolata az volt, hogy engem az intézetből elcsapjon. Azzal kezdte, hogy rossz bizonyítványt állított ki rólam, majd a nevelőnőyámnak írt, hogy rosszul viselem magamat. Ezzel elidegenítette tőlem a pártfogómat és ez úgy elkeserített engem, hogy állandó fejfájásokban szenvedtem. Így jutottam a *Bethesda*-kórházba, ahol egy hónapi kezelés után elbocsátottak. A gondnok ur akkor is gondolt rám. Munkaképtelennek nyilvánított és átírt az illetőségi helyemre. *Sárospatakra*, hogy vigyenek haza. Amikor ezt megtudtam, jelentkeztem az elnökségnél és fölmutattam a kórházban nyert bizonyítványomat, amely igazolta a munkaképtességemet. *Vitár* ur most már mint bejárót, kényszerűségből megtűrt, azonban sem segélyt, sem ebédet nem adott, úgy hogy abból a 30-35 koronából, amit havonta kerestem, a lakást és élelmezést kellett beszereznem.

Öngyilkosságra gondoltam és a környeztem előtt nem is titkoltam a szándékomat. Erről ugylátszik tudomást szerzett *Vitár* ur, sőt most már nem engedett a foglalkoztató-műhelyben dolgozni, hanem elküldött a *Kaplony*-utcai raktárba. Ide kellett járnom a *Francia*

ut 45. szám alóli lakásomról naponta, vakon, fagyban-jégben. Egyszer pedig, amikor sirva panaszkodtam az üdöztetések miatt, mentőket küldött, hogy mint közveszélyes őrlőt szállítsanak a tébolydába. Amikor ez ellen tiltakoztam, detektiveket küldött, akik kocsin vittek a főkapitányságra. Itt a rendőrovról alaposan megvizsgált és konstatálta, hogy teljesen épelméjű vagyok. Ennek ellenére Vitar mégis Sárospatakra irt és kérte a városi hatóságot, hogy küldjön el Budapestre és vitessen haza fődöszel, mert közveszélyes őrlőt vagyok. Hazakerültem, ahol megint a legkészségesebb helyzetbe kerültem. Visszajöttem Budapestre, ahol végre elhatároztam, hogy a rajtam ejtett sérelmekért megtorlást kérek.

VÁROS ÉS MEGYE

Uj utcanevek Aradon. Gabos Jerő dr. városi bizottsági tag már régebben indítványt adott be a városi tanácshoz, amelyben mintegy hatvan aradi utcának mostani neve helyébe történelmi jelentőségű elnevezéseket ajánl. Nemrég pedig Figus Albert és Neszera Aladár javasolták néhány utca nevének megváltoztatását. Ez ellen most Lukácsy Lajos ellenindítványt adott be, mert az utcák neveinek megváltoztatása előreláthatólag 3200 koronát fog igénybe venni. Különbben is 6 megfelelőnek találja a mostani neveket és szerint'e a paraszt nem tudná jól kiejteni az új neveket.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

A Pesti Magyar Kereskedelmi-Bank töké- emelése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 18

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a melynek alaptőkéje a legnagyobb a magyar pénzintézeteké között, ezt az alaptőkét most egyszerre nyolc millió koronával, ötven millióra emeli fel.

Az alaptőke felemelést a budapesti lapok örömmel üdvözölték. Arra az öröme azonban semmi oka sincsen a vidéknek, amelynek ipari, kereskedelmi és pénzügyi viszonyait a nyolc milliónyi részvénykibocsátás károsan befolyásolja és utját állja annak a decentralizáló folyamatnak, amely vidéki nagyobb ipari, kereskedelmi és pénzügyi gócpontok létesítése útján akarja az ország gazdasági helyzetét megjavítani.

A vidék meg is látja a Kereskedelmi Bank akciójának káros hatásait és állást foglal az ellen, hogy a vidéki pénzt fővárosi részvényekben helyezték el.

Egy ismert szakember így ír a tőkesemlésekről: A pesti magyar kereskedelmi banknak addig 42 millió korona volt az alaptőkéje és ezzel a pénzzel ez évben 1910. július 31-ig, tehát hét hónap alatt tíz milliárd és száz millió összeforgalmat csinált.

Bizonyosan nagyon reális üzletek ezek, de ha egy kereskedő, akinek tudjuk, hogy csak 42000 korona alaptőkéje van és mégis tíz millió koronás összeforgalmat csinál — azt mondaná, hogy most már felemeli a részvénytőkét, — nagyot nézne a közönség és azt mondaná, hogy: mi bizony nem merjük a pénzünket odaadni.

A pesti magyar kereskedelmi banknak csak 42 millió korona az alaptőkéje, — a bank kezelése alatt levő aktívák összege mégis 924,210 000 korona. A 42 millió alaptőkét tehát 924 millió adósság terheli. Megint furcsa az eset. Mit szólnánk arról a kereskedőről, aki 42,000 korona tőkéje után 924,000 korona adósságot merne csinálni.

Ennek a szakembernek igaza van. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank hála istennek van olyan erős, hogy újabb támogatásra nem szorul. A közérdeknek azzal inkább teszünk eleget, ha azzal a pénzzel, amelyért Kereskedelmi Bank részvényeket vásárolnánk, vidéki pénzintézeteket, ipari és kereskedelmi vállalatokat támogatunk.

A király nyolcvanadik születésnapja alkalmából a tőzsde ma szünetelt.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Családi házak a régi temetőben. Kérelmükkel forduljanak a városi tanácshoz.

G. J. Nem közöljük. Az ilyen természetű közleményeket magunk szoktuk megírni.

Felkötés szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. aug. 18-én, péntek:

1. Hűszekadás-földindulás. Komikus. — 2. VII. Edward angol és Viktor Emáuel olasz király utolsó találkozás. Látványos. — 3. Szálloda a feldgolyóhoz. Komikus. — 4. A milánói dom. Látványos ág. — 5. Nemes boszu. Dráma. — 6. Így szép az élet. Komikus. — 7. A jungfrauai vasút. Látványos. — 8. Velencei bolygó lélek. Dráma.

Előadások este 7 órától kezdve.

Helyárak: I-ös hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fill.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

NYILTTÉR.

Millenium

sörcsarnokban ma este 8 órakor a
cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara

válogatott műsorral

hangversenyt rendez.

Tisztelettel kérem a n. é. közönség látogatását. 3100

Schuch Ferenc,

Millenium-sörcsarnok tulajdonosa.

Mint a napnak sugara

a fűre, úgy hat az üstben a mosásnál a

Persil

a ruhára 1/2 óra főzésnél.

2688

Vakítóan fehér fehérnemű!

Dörzsölés nélkül!

Kelés nélkül!

„Persil“ dacára csodás hatásának nem tartalmaz Clort, sem egyéb a ruhára ártalmas alkatrészt, amelyért kezeséget vállal a gyáros.

Gyár: Gottlieb Voith, Wien III.

Kapható: Voitek és Weisz, Färber testvérek, Dürr Kocsárd és Schäffer Benjáminnál.

Alkalmi vételek és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműkben, Arad legnagyobb óra és ékszerraktára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész 2100
Weltzer János-utca, Minorita-pal. z.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműk, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsoréltatnak
TELEFON 438. TELEFON 438.

Értesítés!

Van szereném igen tisztelt vevőimet és az urihölgy közönséget értesíteni, hogy Arad, Zrínyi-utcában Amtmann M.-né cég alatt

női kalap divattermemet

személyes vezetésem alatt megnyitottam.

Legújabb divatu tavaszi modell kalapjaim megérkeztek, igen kérem szíves további pártfogásukat.

1075 Tisztelettel

Amtmann M.

női kalap divatterem.

Gyászkalap állandóan raktáron.

Nagymennyiségű

pléh-pánt

és

maculatura

jutányos áron

eladó.

Áthuzásokat

és javításokat eső és napernyőkre olcsón és pontosan készítek.

2254

Ajánlom dusan felszerelt raktáromat ernyőkben és valódi francia derékfűzőkben.

Gyermek esőernyők K. 1.80-tól feljebb.

Temesvári ernyőgyár raktára:

Arad, Andrássy-tér 20.

Varga D. Dani.

Nemesfaju görög és sárga dinnyéit

ajánlja: 3136

Hámory gazdaság

Arad, Deák Ferenc-utca 3.

Sárga dinnye, kosár csomagolásnál különként 16. fill.
— Csomagolás önköltségen 5 kilós postakosár, 2
kor. frankó.

A Batthyányi-utca 11. számú földszintes

uri lakóház

folyó évi november 1-től bérbeadó.

A házban van egy nagy utcai lakás, amely áll 6 szobából, előszobából, fürdőszobából, konyhából, éléskamrából, 2 cseléd-szobából, nagy üvegezett folyosóból, verandából és két udvari külön szobából. Van azonkívül egy két szobából és konyhából álló, szolgaszemélyzetnek alkalmas, külön udvari lakás, van mosókonyha, nagy pinchehelyiségek, istálló, kocsiszin, nagy udvar, szőlős- és disz kert.

Bővebb felvilágosítást nyújt

Dr. Parecz Béla ügyvéd,

Batthyányi-utca 27. szám alatt. 3176

Jyükszemétől mindenki megszabadul a Hajós-féle Anagallin használata által, nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű. Ára egy üvegnek utasítással együtt **70 fillér.**

Szab és kézizzadás azonnal és teljesen elmúlik ha az izzadó részerek „Peppo“-val eceteljük. A mirigyeket kiszáritja, a váladékot megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. — Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.

Poloskák kiirtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „Phenolsav“-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a poloskának még a petéit is kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül egyszerű. Egy üveg ára 70 fillér.

Hajvesztő „Depillor“. E csodahatású szerrel minden oly helyről, ahol a hajnövekedés alkalmatlan, mint az arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. — Ára utasítással együtt **1 korona.**

Jdeális legjobb, legtartósabb gummi óvszer a „NITER“. A világ legjobb preservativa. — 6 darab egy eredeti dobozban **2 korona.**

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád gyógyszerárában ARAD, Andrássy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

78—1910.

Hirdetmény.

A kedvezményes boritaladó fizetésére igényt tartó szőlősgazdák ezennel figyelmeztetnek. miszerint a házi fogyasztásra szánt évi borszükségletüket az 1892. XV. t. 3. §-ra való hivatkozással f. évi szeptember 15-ig a fogyasztási adófelügyelőknél bejelenteni el ne mulasszák.

Arad 1910.

Lócs,
tanácsnok.

2332—1910. tkvi sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A világosi királyi bíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagyszebeni földhitelintézetnek Bragyan Juon és neje Pvenár Reveka végrehajtást szenvedő elleni 139 korona 18 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést az aradi kir. törvényszék, illetve a világosi kir. bíróság területén levő, Galsa község határában fekvő és a galsai 102 sz. tjkvben A. I. 3-6 sorsz. 1414, 1746, 2121 és 2541 hrsz. 1/4 külállományú földre 2354 korona ugyanezen tjkvben A. + I. sor. 3007/c. hrsz. szállásra 684 kor. és a galsai 914 sz. tjkvben A. I. 1—4. sorsz. 1608, 1848, 2179 és 2314 hrsz. 1/4 külállományú földre, 1869 kor. mint ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1910. évi szeptember hó 10-ik napján d. e. 9 órakor Galsa községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár kétharmadán alul eladni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át, bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett, árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 8333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadék-képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átiszolgáltatni. Az árverési vevő tartozik nyomban a bánatpénzt a vételár 10 %-ig kiegészíteni.

Világos, 1910. évi június hó 22. napján.

3187.

Povolni,
kir. járásbíró.

Hol neveltetem leányomat?

Az evangélikus leányintézetben

Grácban. (Kroisbach)

mely előkelő leánynevelő intézet, hol kitűnő oktatást adnak nyelvekben, tudományokban, zenében és háztartásban.

Gyönyörű = egészséges fekvés, terek. = Fürdők. remek pálya.

3189

Évi díj 1800 kor. Prospektus ingyen.

236—1910. vhtó szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti V. kerületi kir. járásbírósnak 1908. évi Sp. I. 2292/3. számú végzése következtében Dr. Bárdos S. Samuel ügyvéd által képviselt Aufricht és Goldschmied cég javára, 238 kor. 94 fill. s jár. erejéig 1909. évi január hó 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 660 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: egy Wiese-féle vasszekrény és egy két ajtós iratszék-reny nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a pécskai kir. járásbírósnak 1908. évi V. 419/5. számú végzése folytán 239 kor. 94 fill. tőkekövetelés, 1/2 % váltódíj és eddig összesen 7 koronában bíróságon már megállapított költségek erejéig, M.-pecskán végrehajtást szenvedő 1140. szám alatti lakásán leendő megtartására 1910. évi augusztus hó 24-ik napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjelöléssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbet ígérőnek szükség esetén becsárán alul is el fognak adni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Pécska, 1910. évi augusztus hó 11. napján.

3186

Szabó Imre,
kir. bír. végrehajtó.

Fa-brikett tüzelőanyag

kapható

3150

Laendler Aladár

gőzfűrésztelepén.

APRÓ HIRDETÉSEK.**Ipari munkák.****Kész kerekeket**

7-8-9 kor., hajlított kocsókat kor. 1.20-1.40, és mindenféle kocsi-alkatrészeket jutányosan szállít Geiszl jármű- és faáru-gyár Miksa-utca 2-8. 2504

Ügyes kárptos

olesón ajánljuk házakhoz dolgozni egy helyben, mint vidékre. Stáhl M., Bercsényi Miklós-utca 82. sz. 2657

Lakás.**Modern lakások.**

Két 4 szobás erkélyes lakás minden szükséges mellékkel. Épületben november 1-re kiadó. Karolina-utca 8. sz. házbán. 3119

Kossuth-utca 40. szám alatt

ujjonnan épülő házbán modern lakások kiadóak november 1-re. Bővebbet Matuschek J. és Fia üzletében. 8104

Keresek

egy modern 3 szobás lakást, fürdő- és cselédszobával. Cimeket kérek a kiadóban leadni.

Betöltendők.**Azonnali belépésre**

keresünk ügyes varróleányokat jó fizetéssel. Urileányokat szabni és varrni tanítani fölveszünk. Tanuló leányok szintén fölvetetnek. Staudt és társa angol és francia női divat műtermükben Aradon, Tökölly-tér 7., I. em. 8146

Vidéki fogyasztási szövetkezet

keres óvadékképes keresztény üzletvezetőt, ki a fűszer-, vas- és rövidáru szakmában jártas, a román nyelvet bírja, azonnali belépésre. Ajánlatok „Megbízható” jellegre a kiadóhivatalba kéretnek. 2741

Kereskedősegéd

kerestetik vidéki vegyeskereskedésbe azonnali belépésre. Román nyelv ismerete kívántatik. Ajánlatok „Vidék 50” jellegre a kiadóhivatalba kéretik. 2988

Könyv és zene.**Jankönyvek**

(ujak és használtak) legnagyobb készlete. Minden iskolakönyv használhatóságáért szavatolok. Pontos kiszolgálás vidékre is. Füzetek, körzők és egyéb tanszerek előírás szerint. 90.000 kötetes kölcson-könyvtár és 80.000 kötetes zenemű-kölcsonzó intézet. Kerpel Izsó könyvkereskedése Aradon. 525

Adás-vétel.**Szatócsület**

4 utcának sarkán, italmérés, trafik, bélyegeladási engedéllyel, ki-mutatható jó forgalommal, más vállalat miatt eladó. Cim: Révay-utca 10. 3172

Különféle.**Dr. Vadász Armand**

ügyvédi irodáját Luther Márton-utca 1. sz. a. (Suciú-ház, a törvényszéki palotát szemben) helyezte át. 2999

Abonenseket, iskolásfiukat

telfes ellátásra elfogad Kohn Adolfné Petőfi-utca 6. sz. 3030

Özvegy urinő

keres, a következő iskola évre, vidéki uri családból egy kis leánykát ellátásra. Hol, a kiadóhivatal továbbítja. 3049

Intelligens háznál

2 deák teljes ellátást kaphat. Cim a kiadóban. 3043

Gondos nevelést

és jó ellátást nyerhet még egy pár gyermek az izraelita fiuinternátumban. Tessék prospektust kérni. Chorin Áron-u. 1. sz. 3091

2 deák

teljes ellátást nyerhet József főherceg-ut 1., a városházával szemben, külön tiszta szobában. Bővebbet a házmesternél. 3165

Művelt urileány

ajánljuk társalkodónő, utikisérőnő, nevelőnőül előkelő házhoz, hol családtagul tekintenek. Németül, franciául beszél; zongoráz. Leveleket „Teljesen megbízható” jellegre a kiadóhivatalba kér. 3167

Gyermektelen

intelligens házaspár szerény feltételek mellett elfogad 1-2 tanulóiut vagy leánykát teljes ellátásra. Cim: Farkas, Tökölly-tér 6/b. I. em.

Ha cigarettázik

használjon Progress szivarkahüvelyt. 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 240. Egyedül kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

Sampion, Confetti

legolcsóbb árban. Crépe papírok a legdivatosabb színekben. Nyári Divatalbum 60 fillér Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. Telefon 517. Ugyanott intelligens elárusító felvétetik 167

Jankönyvek

(ujak és használtak) beszerzésére mint megbízható céget Kerpel Izsó könyvkereskedését ajánljuk. 525

Főzőnőnek,

esetleg száraz dadának ajánljuk jó képű fiatal nő. Vidékre is elmegy. Cime a kiadóban. 3185

Egy fiatal

bőrkereskedő segéd azonnal alkalmazást talál Spitzer Jakab bőrkereskedőnél Lippán. Személyes bemutatkozó előnyben részesül. 3184

Törhetetlen

uborkás és befőttes üvegek legjutányosabban kaphatók Fischer Mór üveg és porcellán üzletében Arad, Andrassy-tér 20. Telefon 568. sz. 8191

Üzlethelyiség

irodának is alkalmas, a fő utvonalon november 1-re kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 3188

Két-három iskolás fiu

esetleg leány uriházban zongora tanítással teljes ellátást kaphat. Cim a kiadóban. 3197

Uri családnál

iskolás gyermekek teljes ellátásra felvétetnek. Cim a kiadóhivatalban. 3097

Angol**bőr butorok**

készítését a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelben és a legolcsóbb árban készítjük. — Hazai és külföldi angol és német, sima és antik bőrökből, stb.

Rajzokkal és bőrmintákkal, melyek most érkeztek, megkeresésre szívesen szolgálunk. 3076

Városi és megyei telefon 132.

Szállítunk teljes lakberendezéseket a legújabb stylban.

Kitűnő tisztelettel

Berán Antal és Fia

butorraktára

Forray-utca. Gróf Hunyady-ház.

Költözők figyelmébe

Van szerencsém a költözők szíves figyelmét felhívni

villany műszerész-

üzletemre, hol is villamossági és házi-telefon berendezéseket legjutányosabban, azonnal készítik. — Költségvetéssel díjtalanul, készséggel szolgálom. 2662

Szíves pártfogást kér, királó tisztelettel

Kappner Mór,

villany-műszerész

Arad, Forray-u. 20. Guttmann-ház.

Legjobb és legolcsóbb forrás.

Kizárólagos**kávé****tea és rum****üzlet.****ATLANTIKA KÁVÉ és TEA BEHOZATAL**

Villanyüzemű kávépörkölőn (legújabb rendszer) 951

minden órában friss pörkölés.

ARAD, Andrassy-tér 20. sz. szemben a megyeházzal.

Szakemberű, példásan tiszta kezelés.

Székelyudvarhely és vidékre.

Váro és megyei telefon 609. sz.